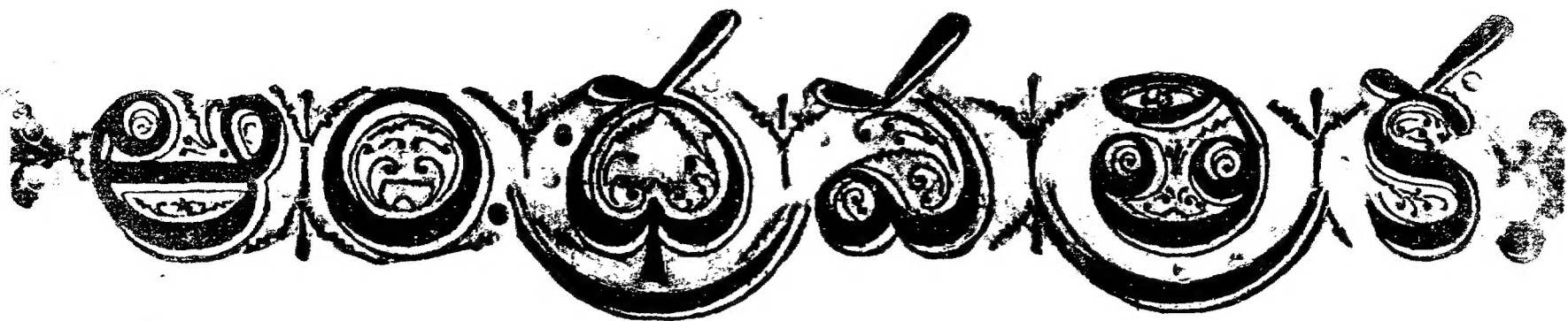

Register No. M. 1118.

Post Box No. 212.

విడివరిక 1-కి 0-1-0.

Telephone No. 544.

3109/2

ప్రతిదినము ప్రకటింపఁబడును.

Vol. 11
సంపుటము ౧౧

చెన్న పట్టణము 1924 వ సం॥ మే నెల 14-వ తేది బుధవారము
శ్రీ రక్తాక్షినామ సంవత్సరము, వైశాఖమాస శుద్ధ దశమి ౧౦.

No. 37
సంచిక 32

అమృతాంజనము అన్ని నొప్పులకు మంచిమందు

గొప్ప గొప్పవారిచే వేలకు వేలు యోగ్యతాపత్రములు పొందియున్నది. సంవత్సరము తీటి చూచి కొనిన మోసముగలుగదు.

అమృతాంజనము సకలవిధ

తలనొప్పిల మాన్పును, వాయువుపోట్ల బాపును,
చర్మపు నొప్పుల బారదోలును, పోట్లగొట్టును.
బెణుకుల భేదించును బావుల బూపుమాపును.
తగ్గును తగ్గించును దురదనుతొలగించును.

నొప్పులకు సంజీవంతిది

ఈమందును దుద్ధగానే చెమట పట్టుటవలన శరీర
మందలి దుష్పదార్థములను తొలగించి దేహమున
కారోగ్యము గలిగించును. నొప్పులు తీసివేసును.
విదేశములలో కూడ వాడుచున్నారు.

కుష్టుకు తైలము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-8-0 వి. పి. సహా 0-13-0

ఈతైలము పొడలు, బొట్టి, తెలుపు, నలుపు,
కుష్టులకు రాయుటకు ఉపయోగించును.

వేలకు మందు

వెల సీసా 1-కి రూ. 0-4-0

ఈమందును తలకురాచిన పేలు ఈపి నశించును. చర్మ
ముగ్గుల వెండ్రుకలకు హాని యుండక వెండ్రుకలు పెరుగును.

రోమహరి డబ్బీ 1-కి రూ. 0-8-0

ఈ భస్మమును నీటితో కలిపి పట్టించిన రోమములు లెం
దనిమిషములలో మొదలంటి రాలిపోవును. దీనివలన చర్మము
నలు పెక్కదు, మంటయుండదు. రోమములు రాలిపోవును

చక్కనిడబ్బీతో సహా సీసా 1-కి రూ. 0-10-0; డబ్బీ 1-కి రూ. 6-4-0. ప్రతియింట నుండదగినది.

అమృతాంజనము డిపో, బొంబాయి లేక నెం. 7 తంబుళెట్టివీది మదరాసు.

సరసము

దృఢమైనది

యిప్పటిమోస్త్రుప్రకారము బాగుగా తయారుచేయబడిన ఇనుపపెట్టెలు
ఈదిగన తెలుపబడిన వారివద్ద అమృతమునకు సిద్ధముగాయున్నది.
బాంకులు, కంపెనీలు, కార్యాలయములు, కోఆపరేటివ్ సంఘములు
మొదలగువాటికి సరఫరా చేయబడినవి.

పి. న. తే. శ. మొదలియార్,

ఇనుపపెట్టెలు చేయువాడు,

ప్రాచైటింగ్, 59, బ్రాడ్వే, మద్రాసు.
నటరాజన్ ఎంజినీరింగు వర్క్సు. విరన్ అండు బ్రాస్ ఫౌండర్లు
ఆయిల్ ఎంజినులు, మోటారులు, మెషిన్ భాగములు, మొదలగునవి రిపేరు
చేయుటయందు సమర్థులగువాడు. రైసుమిల్లులకు కావలసిన సిలండర్లు, సాప్టింగ్లు,
నట్టాలు, సరసముగా యివ్వబడును. సుబ్బురాయప్పిల్లేటి, పెద్దనాయకన్ పేట,
మద్రాసు. మెషిన్లకు సంబంధించిన భాగములన్నియు అద్దరు యిచ్చిన
తయారుచేసి యివ్వబడును. ఈ త్రేరములు వ్రాసిన బదులు వ్రాయబడును.

నమ్మకమైనది

వెల్లింగ్టన్ సినిమా

10.5.24 తేది శనివారమునుండి 17.5.24 తేది శుక్ర
వారమువరకు లెండుసార్లు సాయంత్రము 6-15 దినమునకు రాత్రి
8-30 గంటలకు శని, ఆదివారములందు మధ్యాహ్నము 8-15
గంటలకు కూడ యూనివర్సల్స్ స్క్రీమింగు సినిమాలో ది
ఈగిల్స్ టాలన్స్ మిక్సిలి భయంకర, ధైర్య,
కృత్యములు, ప్రాణముతీయము, ప్రాణముపోవుట మొదలగునవిగల అద్భుతము, ప్రేక్షాధాన్
సన్ & ఆన్ లిటిల్ ప్రధానపాత్రలను ధరించిరి. ఉపకథలు
10, 11, 12, వాలుగవారము 6 భాగములు. యూనివర్సల్స్
గ్రేట్ బాక్సింగు సినిమాను ది లెడర్ ఫువర్స్ ఇంటర్ నేషనల్
చూసు & కామిక్ కూడ చూపబడును.

కావలెను

ఫిల్ములను తయారుచేయునట్టి కంపెనీకి వాటాలను కన్
వాసు చేయు ఏజెంట్లు ప్రతియూరిలోను కావలెను. కమీషను
ధారాళముగా నియ్యబడును. వివరములకు ఈవిగునవిలాస
మునకు వ్రాయవలెను.

ఇండియన్ సినిమా ఫిల్ముకంపెనీ లిమిటెడ్,
నెం 4, కన్నెట్ నగరు, ఎస్కూరు, మద్రాసు.

దంతచూరము

డబ్బీ 1-కి వెల రూ. 0-2-0 డబ్బీ 1 కి 1-4-0
ఈదంతచూరముతో పండ్లతో ముటువలన చిగుళ్లు గట్టివుడును,
చిగుళ్లనుండి రక్తము కారవంతును. నోటుగడ్డంధములేక యం
డును. పండ్లముత్యములవలె తెల్లగా నుండును.
స్వస్థసామాన్యముగ వాడుటకు దగియున్నది.

అమృతాంజనము డిపో బొంబాయి, మద్రాసు.

వద్యాణములు

చిత్ర విచిత్రపు పనులకు పేరుపొందినది?
వద్యాణములకు, వంటిలకు ఉపయోగించునట్టి
కెంపులుచెక్కిన మోపు
ధర రూ. 40, రూ. 150 వరకు గలదు.

బంగారు, రత్నములు యిచ్చిన మహారీమాత్రము రూ. 15-25 వరకు అగును.

సాదా రకము 10 ను 15 నువరకును 'చేయవచ్చును'
మహారీ రూ. 12లగును. గజ్జలుగలది 15 ను 30 ను
వరకు చేయవచ్చును. మహారీ రూ. 25-50 వరకుగలదు.
సహాయ బంగారు, పేలైన మణులకు, రత్నములకు
భూచీనిచ్చెదము.

ఉబ్బడి రామయ్యకెట్టి, గురుస్వామికెట్టి కంపెనీ;
112, పుట్టల నూలంబడిన క్యాటలాగు ధర రూ. 1-0-0. నగలరత్నములు, 25, చై నాబాబుపేటి, మద్రాసు.

6వ ఆంధ్ర వైద్యసమేళనము, నెల్లూరు

నేడు 14-5-24 ప్రారంభ మగుట

అధ్యక్షులు:—శ్రీమాన్ కవిరాజ ప్రతివాదిభయంకర కృష్ణమాచార్యులుగారి యుపన్యాససంగ్రహము.

ఆయుర్వేదము—దాని మహిమ

సర్వోత్తమమున నాయుర్వేదమునందలి యిది ఒకానొక కాలమున నత్యుత్తమమునందుండి లోకకళ్యాణము నాపాదించి కాలదుర్విపాకవశంబున నిప్పుడు దుర్బలమందునుండుట అందఱు నెఱింగినదియే. ఆయుర్వేదముయొక్క ఉత్పత్తిని ప్రాచీనతను యోగ్యతను నిఖలభారతవర్షీయవైద్యసమేళనాధ్యక్షులు పశుమందులకు మహానీయులను నాకు ముందు నీయధ్యక్షులకు నలంకరించిన విద్యుదురు మహాశయులను మండల సమేళనముల కధ్యక్షుల వహించినవారైనను కీర్తించి పేర పరచియున్నారు. దుర్బలమనవలసినవారు పాశ్చాత్యులమడ కొంద రివిషయము నంగీకరించి యున్నారు. మొన్న సీనుడు మహారాజుపరిపాలకులచే నీయమిత్రు లయిన దేశీయవైద్యవిచార జనమిత్రులను ఆయుర్వేదముయొక్క మహిమను చర్చించి సహాతుకముగ నిర్ధారణచేసి యున్నారు. వారినివేడియందు సమితి మంత్రి కెవ్రో జి. శ్రీనివాసమూర్తి బి. ఏ. ఎమ్. బి. సి. ఎమ్. గారు వ్రాసిన పరిశిష్టమున ఆయుర్వేదముయొక్క గొప్పతనమును స్ఫుటపరిచిరి. ఈవిచారణయందు కీర్తినివాసమూర్తిగారు అగవరించిన విచక్షణతకును ఓషధికును వారిని మనము ఎంతయు కృతజ్ఞులము కొనియాడవలసి యున్నది.

అతిప్రాచీనమున ఎల్లరచే నంగీకరింపబడి ఋగ్వేదపు కాలమునుండియు నేటివరకు ప్రచారమున నుంచుండి భూతభవిష్యద్వర్తమానములను త్రికాలములందును అభాధితములుగ నాచరణమున నుపపదిన సిద్ధాంతములతో నొప్పును సర్వదేశ సర్వకాలసర్వావస్థలందును తత్త్వాత్రేయము ఉచితమగునీతిని నడుప ననువగు ప్రక్రియలతో విరాజిల్లును ప్రకృతి మారనంతవరకు దీనిని గూడ మార్చవలసిన యవశ్యకతలేక ఎల్లకాలము ఒక్కరితని ఉండదగిన పద్ధతులచే నింపబడినదై ఇవిడిడిగను పొందిక గను కట్టబట్టుముగ నిర్మింపబడినదై యొప్పు నీయాయుర్వేదతంత్రప్రణాళికను తుల్యమగునది ఇప్పటికిని మరెప్పటికిని గూడ కలుగదనుట అతితేయాక్తిగాని దుర్బలమానముగాని కాజాలదు. పాశ్చాత్యులందఱును రోగమునియు చికిత్సయనియు కూడ తెలియక ఆడవినునమ్మలవలె ఆజ్ఞానరై యుండుకాలముననే ఆనగా కీర్తిస్తుప్తులు కనేకతాబ్దులును నుండే మనదేశమున ఆయుర్వేద సిద్ధాంతములు పై చెప్పబడిన యుత్తమపద్ధతులతో నేర్పడి ఆచరణమున నుంచబడి యుండెను. తత్కాలవిద్యాపీఠమును నలంకా విద్యాపీఠమును ఆయుర్వేద విద్యాపీఠమును జగత్ ప్రసిద్ధిగాంచి నలుదిక్కులనుండియు విద్యార్థుల నాకర్షించుచుండెను. ఐరోపాఖండమున మొదటి వైద్యాలయము క్రిస్తు పిమ్మట 10 యవ శతాబ్దమున నెల్లూరుబడినది. క్రిస్తుపురపురా మనేకతాబ్దులును క్రిందటనే అశోకచక్రవర్తి తన దేశమునను పరదేశములందును మనుజులకును జంతువులకును గూడ చికిత్సాసహాయమునర్పింపటకు వైద్యాలయముల నెఱిగెల్పెను. ఈ విషయములను ముద్రాపితహాసితముగ విన్నెంటు ప్రియగారు తన గ్రంథమున వ్రాసెను.

4 వ శతాబ్దమున భారతదేశమును దట్టించిన చీనాయాత్రికుడగు ఫాహియాన్ అనునాయన పాశ్చాత్యులనుండలి భర్తవైద్యశాలను చూచి చకితుడయ్యెను. అచ్చట బౌద్ధధర్మములచిత్రముగ నిప్పుటయేగాక అన్నవస్త్రములుకూడ ఇచ్చి రోగులను కాపాడుచుండెరి.

ఇతర దేశములన్నియు భారతదేశమునుండియే వైద్యశాస్త్రములను నేర్చుకొనెననుట కనేకప్రమాణములు కలవు. 9 వ శతాబ్దప్రాంతమున ఆరబ్బులు సంస్కృతగ్రంథములను అరబ్బి పెరిషియాన్ భాషలలోనికి పరివర్తనము చేయించి వైద్యసిద్ధాంతములను ఇచ్చితినుండియే నేర్చుకొనిరి. పిమ్మట ఐరోపియనులు 17 వ శతాబ్దమువరకు అరబ్బిగ్రంథములనుండి వైద్యశాస్త్రములను నేర్చుకొనుచునేయుండిరి. ఈ విషయమున మృదాను గవర్నరుగా నుండిన ఏంస్లెప్రభువుగారు ఇట్లుచెప్పియున్నారు. వైద్యశాస్త్రము హిందూదేశముననే ఉద్భవించిన దను విషయముందరికి తెలియునో తెలియనో నాకు సంభాషణగా నున్నది. కాని ఆది యధార్థముగ విషయము. ఈ శాస్త్రము మొ

నది. 17వ శతాబ్దాంతమువరకును ఐరోపియాన్ వైద్యశాస్త్రజ్ఞు లీశాస్త్రమును అరబ్బి వైద్యగ్రంథములనుండి నేర్చుకొనుచుండిరి. అరేబియా వైద్యులు అనేకతాబ్దులును పూర్వమే భవ్యంతరి చరకమహాత్మ మున్ను భారత వైద్యశాస్త్రజ్ఞుల గ్రంథముల నుండి తమ జ్ఞానమును సంపాదించిరి.

జీర్ణోద్ధారణము

పై శిర్కానబడిన మహానీయులందఱును ఆయుర్వేదాత్మకైష్ట్యమును సువిఫలముగ నిరూపించియుండుటచే నేనిపురావీక్షయమును విడిచి పూర్వకాలమున అత్యుత్తమతే నంది లోకావకారకమై విలసిల్లి నేటికాలమున కీర్తిని పొందుచుండు ఈవైద్యకసంప్రదాయమును పూర్వపుస్థితికైచ్చుటకుపూర్వముగ ప్రయత్నింపుడని మనవియొనర్చుచున్నాను. జీర్ణవస్థయందుండు నీదేవాలయమును పునరుద్ధరింపుడని విన్నవించుచున్నాను.

ఎందుకు ?

అతిప్రాచీనకాలమున అప్పటి పరిస్థితుల ననుసరించి ఏర్పడిన వైద్యపద్ధతిని ఇప్పు డెందుకు పునరుద్ధరింపవలెను. ఆయుర్వేదప్రక్రియను ఎందుకు అభివృద్ధికి లేవలెను ప్రశ్నకు ఉత్తరముగలదు. ఈక్రిందికారణములచే ఆయుర్వేదమును భారతదేశమున అభివృద్ధికిలేవలెను. ఆకారణములలో నొకటి జాతీయత. ఆయుర్వేదము జాతీయమగుటవలన మనదేశమున దాని నభివృద్ధికి లేవలెను. జాతీయతమననది జాతీయము. హితార్థమున ధృవత్రేయము ఎవరిస్వరూపస్వభావముల కెయ్యది అను గుణముగనుండునో అయ్యది వారికి హితముగనుండును.

భారతీయులు తరతరములుగ నలవాటుపడి యాచరించుచుండు శ్రుతి స్మృతితీర్థసంపురాణములందు చెప్పబడిన ధర్మముల కనుగుణములగు ప్రక్రియలు కలిగియుండుటచే నది భారతీయులస్వరూపస్వభావముల కనురూప మైయుండును. శ్రాతస్మార్తఆహ్నికకర్మములను పరికిలించి చూచిన నవి ఆయుర్వేద తంత్రములయందలి స్వప్రవృత్తాది ప్రక్రియలందు చెప్పబడిన వానికెంతయు సరిపోవుమందును. ఆయుర్వేదమునందు స్వస్థవృత్తము గ దిన చ ర్వా వి ధి యం దు చెప్ప బ డిన బ్రాహ్మ మహాత్మాత్థానము దంతేధానము శౌచము స్నానము మున్నగునవి ఆహ్నికములందు నిత్యకర్మములగ చెప్పబడినవి. గర్భాదాన సీమంత పుగంసనాదిక మగు ఆయుర్వేదచోదిత సంస్కారవి శేషములు మౌడతకర్మములే చేర్చి స్మృతికర్మములను సూత్రకర్మములను విధించియున్నారు. వీరి సర్వర్వపద్ధతియు పాతంజలదర్శనమునందలి యమనియమపద్ధతులను ఒకటిచే, న్యాయవై శేషిక దర్శనముల యందలి పదార్థ విజ్ఞానపద్ధతిని సాంఖ్యదర్శనమునందలి ప్రకృతి ఆత్మమున్నగు తత్త్వపద్ధతిని అనుసరించుచే ఆయుర్వేదసిద్ధాంతము లేర్పరచబడెను. కర్మబ్రహ్మ మిహాంగులతత్త్వము వర్ణయంబులకు ఈ పద్ధతు లడుగుచుండును. ఇట్టి సిద్ధాంతము శ్రుతులకాలమునుండియు అనుగతమై వచ్చుచుండు దేశీయుల సాంప్రదాయములకును పద్ధతులకును, ఆచారములకును, స్వరూప స్వభావములకును అనుగుణమును మేలుచేయునదియొకహితమును నగుటచే ఆయుర్వేదప్రక్రియ మనకు జాతీయమైనది అందుచే మనదేశమున దీనిని వృద్ధికి లేవలెను.

రెండవది సౌలభ్యము — మనదేశమున ప్రతివోటను దొరకు ప్రవ్యయముచే ప్రతిమనుజుడును అతిసులభముగ చేసికొనదగిన ప్రక్రియలు కలిగియుండుటచే ఇది సులభమైనది. ఆయుర్వేదపద్ధతిని వైద్యము చేయునాతడు ఏ కుగ్రామమున కరిగినను అచ్చట ప్రతివోటను తనంతట ప్రట్టి పెరుగుచుండు ఏకట్టువేరునో ఏ చెక్కనో ఏ తీగనో లేక ప్రతియింటను ప్రతిదినమును భోజనసంభారములుగ నుపయోగించుచుండు ఏకిరాజాదిమనులతో తీసి రోటిలోదంచి చూర్ణముచేసియో సన్నకంటివై నూరి కల్పము(ముద్ద) దీసియో మూకటిలో నీళ్లుపోసి కషాయము కాచియో ఖల్వముతో మర్చించి మాత్రకట్టియో ప్రతివాడును జేయదగిన విధానముతో అన్నివ్యాధులకును చికిత్స చేయవచ్చును. ఈపనులన అందఱును చేసికొనవచ్చును. వ్యాధియొక్క ఏయవస్థయందైనను ఎట్టిపరిణామమునందైనను అప్పటప్పటికి తగినరీతిని అతిసులభముగ వెంటనే చికిత్స నడుపవచ్చును. అలోపతివైద్యుడు ఇట్లుచేయుటకు నీలులేదు. ఈయనకు బౌద్ధమహిమియు ఏ సిక్కితుకంపెనీనుండియో రామనియుండును. గ్రామములయందలి దొరకవు. వీనినన్నిటిని దైసికలుడై మోసికొనిపోవుటకు సరియైనబాట లుండవు. వ్యాధిమారినపుడంతయు బౌద్ధమమును మార్పుటకు తనహృదయమోపుచుండవలెను. అందుచే అలోపతివైద్యునివద్ద చికిత్సనందుకోగ సహజంబు సరివారముగ బస్తీలో వైద్యునివద్ద బస చేయవలసి నదే! పరిలయందా చికిత్సనాగదు. కావున సర్వజనులకును వీధి

లకును ధనికులకును ఎచ్చటనైనను వెంటవెంటనే నడుపదగిన ప్రక్రియలే నొప్పుచుండుటచే ఆయుర్వేదపద్ధతి మనకు సులభమైనది. ఇట్టి సౌలభ్య ముండుటచే మీ రిద్దాని నాదరింపవలెను.

మూడవది సౌకర్యము— ఆయుర్వేద ప్రక్రియలందుపయోగించబడు భేషజములన్నియు ప్రతియింటను ప్రతిదినమును నుపయోగించుకొనుటకు రోలురోలి పన్నెకల్లు పత్రము కుండములును అనువానితో నూరియు దంచుయు వండియు మాత్రయో పొడియో కషాయమో ఫాంటమో తైలమో ఖల్వమో మో లేదా మో చేసి కొని సిద్ధము చేయదగియుండుటచే ఆంధ్రుడు నుఖముగ తేసికొనవచ్చును. ఇవి చేసికొనుటకు యంత్రములుగాని బాయిలర్లుగాని ఫ్లాష్టరీలుగాని మైక్రాస్కోపులుగాని భర్వామీటరులుగాని ఇంజనీయరులుగాని ఆవశ్యకములేదు. దీనినిబట్టి మీ రిసిద్ధాంతము నుద్ధరింపవలెను.

నాల్గవది ఆర్థికత:—ఆయుర్వేదప్రక్రియ దేశీయుల ఆర్థికస్థితిగతులను కాపాడుట కెంతయు నుపకరించును. పైజూపబడిన రీతిని ఈపద్ధతియందు సౌకర్యములుండుటచే నది అత్యల్పవ్యయమున నిర్వర్తించవగియుండును. విద్యయు ఆరోగ్యమును న్యాయమును ప్రజలకు అత్యల్పవ్యయముతో లభింపవలయుననుట మన పూర్వలపద్ధతియై యున్నది. విద్యాశిక్షణమునకు గురుకులపద్ధతియు న్యాయమునకు పంచాయతీ పద్ధతియు ఆరోగ్యమున కాయుర్వేదపద్ధతియు నేర్పాచి మనుజునిజీవితము మితవ్యయముతో సాగిపోవునట్లు మన పూర్వ లేర్పాటు చేసియున్నారు. జీవితము మితవ్యయముతో సాగిపోవుటవలన న్యాయ సత్యధర్మములకు భంగము కలిగింపక శాంతముగను తృప్తిగను జీవయాత్రను గడపుచు మనుజుడు ఐహికపారలౌకిక ఆనందముల ననుభవించవలగులుగును. ఆయుర్వేదపద్ధతి అత్యల్పవ్యయముతో ఆరోగ్యమును సంరక్షించుకొనుటకు ఎంతయు నుపయోగించును. ఈపద్ధతియందా విద్యాశిక్షణము దృష్టసంగ్రహము బౌద్ధధనిర్యామ రుగ్గినిశ్చయము మున్నగుపనులకు ధనవ్యయ మల్పముగనుండును.

ఇట్లుఆయుర్వేదవైద్యునకు విద్యాశిక్షణాదులకు వ్యయ మత్యల్పమగుటచే అతడు పల్లెలయందలి బీదగుడి నెలలోని తిండి లేనివారికిని చికిత్సాసహాయము చేయవచ్చును. ఆయుర్వేద తంత్రములందు చెప్పబడిన విధానము ననుసరించి లంఘనపాచన శమనాది ప్రక్రియ లమలించించి చికిత్స యొనర్చితిమేని ఎంతగొప్ప జ్యోతిమైనను నాలుగైదజాలకు మించని వ్యయముతో నిర్మిత్తమగును. ఇట్లేవ్యాధులన్నిటికి చికిత్సలొనర్చుపద్ధతు లిందుగలవు. విద్యాశిక్షణాదులకు అత్యధికధనమును వ్యయపరిచిన ఆలోపతివైద్యు డట్లు చేయజాలడు. ఇట్లు బీదసాదలకు ఆర్థికమగుజీవితము కలుగకుండ చికిత్సాసహాయమొనర్చుటకు ఈపద్ధతి మిగుల నుపయుక్తమైనది. దీని సభివృద్ధికి దెచ్చిన విదేశములనుండి మిగులమియగు కోట్లకొలది నెలగలమందుల కనువ్యయము నాపవచ్చును. మద్రాసు దేశీయవైద్యవిచారణసమితివారు ఆయుర్వేదపద్ధతి అలోపతిపద్ధతికంటె అత్యల్పవ్యయముతో సాగునని నిరూపించి రుజువుచేసియున్నారు. అలోపతి చికిత్సలయమున సగటున మనవి 18. దినమునకు చికిత్సకు రు 0.6-2 వ్యయముకాగా ఆయుర్వేద చికిత్సలయమున రు 0.0-8 లు మాత్రము వ్యయమగుచున్నదని వారు సాహసారణముగ ప్రవచించియున్నారు.

మన చెన్నరాజధానియందు సంవత్సరమునకు 57 లక్షలు రూప్యములవఱకు వ్యయమును చేయుచు సుమారు 600 ఆలోపతియ చికిత్సలయములను మనపాలకులు నడుపుచున్నారు. వానివలన ప్రజలలో నూటికి పదునైదుగురికి మాత్రము వైద్యసహాయము కలుగుచున్నది. ఈలేకను అందఱును వైద్యసహాయము కలిగించుటకు ఎన్నికోట్లు వ్యయపరుపవలసి యుండునో ఆలోచింపుడు. మన ఆంధ్రరాష్ట్రమునకు సంబంధించిన లేక్కలను గమనించినచో ఆసుపత్రిలవలన ప్రజలకు కలుగచుండుసహాయము ఆంధ్రదేశమున అత్యల్పముగ నున్నదని తేలిసికొనవచ్చును. ఆసుపత్రిలును డాక్టరును జనసంఖ్యలో నూటికి సుమారు పదునైదుగురికి సహాయమొనర్చుచుండ ఆయుర్వేదవైద్యులు నూటికి ఎనుబదియైదుగురికి వైద్యసహాయ మొనర్చుచున్నారని తెలియుచున్నది. జనాభాలేక్కలలో వైద్యులేక్కల సరిగ తెలుపబడలేదు. ఆలేక్కలపట్టి చూచినను డాక్టరులు సుమ 4000 లును వైద్యులు 22000 చేయును ఉన్నట్లు తెలిసికొనవచ్చును. ఇట్టివిధానము దేశీయులధనము వెలుపలకు పోకుండునట్లును అల్పవ్యయముతో పని సాగునట్లును వ్యాపారులకు శారకముగను నుండి దేశాధికమును కాపాడునదగుటచే దీని మీరందఱు పోషింపవలెను.

వివరణి స్వాభావికత. ఆయుర్వేద సిద్ధాంతము ప్రకృతిస్వభావమున కనుగుణముగీరిని నిర్మితమైయున్నది. ప్రకృతియందు కలుగు పరిణామముల కన్నిటికిని జలమును అగ్నియు వాయువును కారణములై యున్నవి. ప్రకృతియంతయు వాయువుచే చలనమేర్పడి సంయోగవియోగముల నందుడు జలముచే తడియును నగ్నిచేడిమిచే పక్వమునందును నానాభేదల పరిణామముల కాస్తవమై విలసిల్లుచుండును. అందుచే ప్రకృతికిని తత్వరిణామమున ప్రపంచమునకును శీతవాతాతపంబులును తత్కారణములను సోమనూర్వానిలములను కారణము లనుట తెలియదగియున్నది. ప్రకృతిపరిణామమున కెట్లది కారణమో ప్రకృత్యంతరత్వాత్మకమగు శరీరముయొక్క పరిణామమునకును అయ్యదియే కారణము కాగలదు. కావున ప్రకృతిపరిణామ కారణములను అగ్ని సోమములు వాయువును శరీరపరిణామంబునకును కారణములని నిశ్చయమగుచున్నది. సోమనూర్వానిలములయంతయులే మనశరీరగతంబులగునపుడు కథమిత్తొనిలంబు లను పేరున వ్యవహరింపబడుచుండును.

ప్రకృతియందు సోమనూర్వానిలముల నన్నివేళము సరిగ నుండిన అది సుష్ణమై యుండునట్లు శరీరమున కఫపిత్తానిలములు సరియగు స్థితియందుండు నపుడదియు సుష్ణమైయుండును. ఇట్లు ప్రకృతియొక్క స్వభావమున కనిశ్చిత్త దాని కనుగుణముగ నీసిద్ధాంతప్రక్రియ యంతయు సేర్పరుపబడినది. అందుచే నిది స్వాభావికమైనది. ఏకారణమచే సేయంగమున సోగము కలిగినను అది త్రిదోషములకు మార్పకలుగక ఏర్పడజాలనందు నను త్రిదోషముల వికృతిని తొలగించినదియు తొలగుటవలనను ఏరోగమునకైనను ఏకరూపముగ చికిత్సాప్రణాళి ఏర్పడగలదు.

కావున స్వాభావికమై నిత్యమై నిర్వికారమై యెప్పు నీ శాస్త్రము నాదరింపుడు.

వివరణి సంపూర్తి. ఆయుర్వేద చికిత్స ఎనిమిది భాగములుగ విభజింపబడియున్నది. అందొకటి శీల్యంత్రము. ఈభాగమున యంత్రీశస్త్రములును వాని కర్మమును బంధములును మూఢగర్భవిణము అశ్మరీ అర్బుస్సు మున్నగు వానికి సంబంధించిన శస్త్రకర్మములు చేయను. రెండవది కాలాక్యతంత్రము. మెడకు పైనుండు కండ్లు చెవులు ముక్కు నోరు పెదవులు దంతములు గొంతు శిరస్సు అనువానియందు కలుగు వ్యాధులకు శస్త్రావిధములచే చేయవగిన చికిత్స లీ భాగమున కలవు. మూడవది కాయచికిత్స. ఈ భాగమున శరీరమంతయు నాశ్రయించి కలుగు జ్వరము, అతిసారము, క్షయ మున్నగువాని చికిత్సలు చెప్పబడినవి. ఇందు చెప్పబడిన చికిత్సావిధానము ఇప్పటికిని ప్రపంచమున నెచ్చటను సేర్పడలేదనుట అతిశయోక్తి కాజాలదు. స్నేహస్వేదముల నాచరించుట పంచకర్మవిధానము అహారనిర్ణయము దోషహరణము అను నిట్టి విధానములచే రోగకారణముల తొలగించి ఎన్నటికిని మరల నారోగము రాకుండగను మఱియుకరిని మారకుండగను నుండులాగున చికిత్స నొనర్చు పద్ధతి ఈయొక్కవిధానముననే కలదు. నాలవదిమూరంత్రము:- ఈ భాగమున కుక్రికోణితకుద్ధి గర్భిణీనియమములు తచ్చికిత్స నూత్రికానియమములు తచ్చికిత్సలు బాలరోగములు తచ్చికిత్సలును వర్ణింపబడినవి. వివరణి అగడతంత్రము:- ఈ భాగమున పాము లేలు సాలీడు పిచ్చికుక్క మున్నగువాని విషములకు చికిత్సావిధానములు చెప్పబడినవి. ఆరవది భూతవిద్య:- ఈ భాగమున దేవతలు పితరులు అనురులు గంధర్వులు రక్షసులు పిశాచములు మున్నగువాని ఆవేశముచే మనస్సుచెడి బాధపడుచుండువారికి కాంతికర్మ బలిహరణము మున్నగునవి చేసి యొనర్చవలసిన చికిత్సావిధానము చెప్పబడినది. ఏడవది వాజీకరణము.- ఈ భాగమున సత్సంతానము కలిగి దేశీయులు మేధాయుజుప్రాణులుగ నుండుటకు కావలసిన బ్రహ్మచర్యము, సంభోగము, కుక్రికోణితకుద్ధి మున్నగునవి విధింపబడినవి. ఎనిమిదవది రసాయనతంత్రము.- ఈ భాగమున వ్యాధివలనను మానసికనాచిక కాయములుగ నొనర్చు అక్రిమవర్తనములనను ఖిభ్యాహరణవిహరములనను, అకాలమున కలుగు జరామరణములను ఆపుటకు అవలంబింపవలసిన చికిత్సాపద్ధతులు చెప్పబడినవి. ఇట్టి ఎనిమిదిభాగములయందును ప్రపంచమున మనుజులకు కలుగదగిన రోగానిక మంతరికిని చికిత్సావిధానము సంపూర్ణముగ చెప్పబడియున్నది. గ్రంథవిస్తరభీతిచే వివరముల విడిచి సంగ్రహముగ నాయాభాగముల చెలిపితిని. ప్రాచీనులు ప్రాచీనగ్రంథములు కొన్నివిలు ప్రము లగుటయు కొంతభిలముగలయు వాస్తవమేకాని చరక, సుశ్రుత, వాగ్భట, వృద్ధవాగ్భటుల తంత్రములును వాని వ్యాఖ్యానములును, వానినుండి సంగ్రహించి ప్రాయబడిన గ్రంథములను భిలములైన గ్రంథముల ననేకముల జూచినవారు ప్రాసినవగుటచే మనకు కావలసిన చికి

త్సాభాగమునకు లోపముండదు. కావున ని య్యది సంపూర్ణమైనది. ఈసిద్ధాంతమున వివరణిచిన చికిత్సాభాగ మేమియు లేదు. అందుచే సంపూర్ణమగు దీనిని నాచరింపవలయును.

ఆరవది బాధ్యత. పైన పేర్కొనబడినట్లు దేశ ప్రజలలో 100 కి 80 గురు జనులయొక్క స్వరక్షణ భారము దేశీయ వైద్యులపై నిలిచియున్నది. అట్టివారికి ప్రాత్యహము నొసంగి బాగుచేయవలసిన బాధ్యత అందరికిని గలదు. వారు బాగుపడనిచో ప్రజలందరికిని ముప్పుగలుగును. కావునసీబాధ్యతను గుర్తించి ఆయుర్వేదమునకు ప్రాత్యహము నొసంగ చేయుచున్నాను.

పై కనుపరచిన జాతీయత సౌలభ్యము సౌకర్యము ఆధికత స్వభావికత సంపూర్ణియను నుత్తమలక్షణములు ఒక్క ఆయుర్వేదసిద్ధాంతమున తప్ప ప్రపంచమున నిక నేవైద్యసిద్ధాంతమునకు కలుగవు. అందుచే ఆయుర్వేదమును పోషింపవలసిన బాధ్యత భారతదేశముయొక్క అభివృద్ధికి బాధ్యులగువారందరి యందును నిలిచియున్నది. ఆ రోగ్యము లే విడి మేధలేదు. ఆరోగ్యములేనిది విజ్ఞానములేదు. ఆరోగ్యములేనిది ధనములేదు. ఆయువులేదు. సర్వమును ఆరోగ్యాధీనము. ఆరోగ్య మాయుర్వేదాధీనము. కావున నాయుర్వేదమును మీరు పోషింపవలయును.

ఆయుర్వేద పునరుద్ధరణము
వర్తమానకాలము ఆయుర్వేద చరిత్రమునందలి పునరుద్ధరణయుగ మనవచ్చును ఇప్పుడెక్కడ చూచినను ఆయుర్వేదాభివృద్ధిప్రయత్నములును ఆలోచనములును ఆరంభములును సాగుచున్నవి. శాసనశబ్ద సభ్యులు పాలకుల నిర్బంధించుచున్నారు. స్థానికసంస్థలు ధన మొసంగుచున్నవి. వైద్యులు సమ్యేళనములు జరుపుచున్నారు. పండితులు గ్రంథములు రచించుచున్నారు. విద్యాలయములు వైద్యాలయములు గ్రంథాలయములు మున్నగునవి స్థాపింపబడుచున్నవి.

దేశీయ వైద్యాభివృద్ధికి ఒక దమ్ముడియైనను ఖర్చుపెట్టరాదని కంకణము కట్టుకొని నిన్న మొన్నటివఱకు పట్టుదల చూపిన మద్రాసు పాలకులు వైతము ఎంచుచేతనే దేశీయ వైద్యవిచారణసమితి నొకదానిని నియమించిరి. వారు విచారింపి తమ నివేదికను సమర్పించిరి. ఈపరిశీతులన్నియు చూచుటకు చాల ఆనందమును కలిగించునవిగానే యున్నవి. కాని యీ సంధిసమయమున మనమెంతయు జాగరూకులమై మెలంగవలసి యున్నది. పాశ్చాత్యవ్యామోహమోహిత మునిక్కాలమున నాయుర్వేదాభివృద్ధిప్రయత్నము లపసవ్యమార్గముల నడువకుండ చూడవలసి యున్నది. మన ప్రస్తుతతలన జరిగినతప్ప తరతరములవరకు బాధించి తీయను.

అభివృద్ధిప్రయత్నములు
ఇప్పుడు జరుగుచుండు అభివృద్ధిప్రయత్నములు విద్యాలయములు వైద్యాలయములు ఔషధనిర్మాణము గ్రంథరచన యని నాలుగు విధములుగ నగపడుచున్నది. దీనిని మనము విద్యాశిక్షణము వైద్యసహాయము వైషజ్యము వాఙ్మయమునను నాలుగు భాగములుగ గైకొనవచ్చును. ఈనాటివిధము లగు అభివృద్ధి ప్రయత్నములను గురించియు మంచిచెడ్డల నాలోచింతుము.

విద్యాశిక్షణము
ఇప్పుడు ఆయుర్వేదవిద్యాశిక్షణమునకు కొంత ప్రయత్నము జరుగుచున్నది. పాశ్చాత్యపద్ధతిని కళాశాలలు విద్యాలయములు పాఠశాలలు నెలకొల్పి బ్రయత్నించుచున్నారు. చెన్నపురియం దొకటిరెండు కళాశాలలు కలవు. మైసూరున నొక కళాశాలకలదు. అసహాయోద్యమ మారంభమైనవెనుక నెలకొల్పబడిన జాతీయ విద్యాలయములయందు ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణమున కవకాశము నొసంగుచున్నారు. ప్రాచీనకాలమున విద్యాశిక్షణము గురుకులపద్ధతిని జరుగుచుండిన ట్లగపహులు. గురుకులపద్ధతి యన నొకగురువు నాశ్రయించి కొన్ని సంవత్సరములపాటు శుశ్రూషచేయుచు నామాలాగ్రీముగ నొక్క గురువునొద్ద విద్యనంతయు నభ్యసించుట. విద్యాలయపద్ధతియందట్లుగాక భిన్నభిన్న భాగములను చేరుచేరు గురువులవద్ద చదివెదరు.

ఆయుర్వేదతంత్రగ్రంథముల రచనాశైలినిబట్టి చూచిన నవి గురుకుల పద్ధతిని విద్యాశిక్షణము నొసంగ ననుకూలముగ నుండున ట్లగపడుచున్నవి. ఒకే గురువువద్ద విద్యా శిక్షణము పూర్తియగునంతవరకు ఏదే నొకగ్రంథమును మొదలుపెట్టి పూర్తిగ చదివినపిమ్మట మరయొకగ్రంథమును పూర్తిచేయుచు చదువునట్టి గురుకులవిద్యాశిక్షణమున కెంతయు పనికి వచ్చును. శిష్యుడనయినయము ఆ ధ్యయ న శోధింపవలయును

మున్నగు ఆయుర్వేదతంత్రములందు చెప్పబడియుండు విద్యాశిక్షణ పద్ధతులను గనిన గురుకులపద్ధతియే ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణమున కుచితముగ కన్పట్టుచుండును. మరియు గురుకుల పద్ధతి యందువల విద్యాలయపద్ధతియందు గురుశిష్యులకు వాత్సల్య భక్తిభావములు కుదురజాలవు.

పరీక్షలు-పరీషత్తులు
ఇప్పటి దొరతనమువారు తమ విద్యాలయములయందు చదువుచుండువారి జ్ఞానముయొక్క అంతరములను నిర్ణయించుటకయి పరీక్షల సేర్పాటుచేసినట్లే మనవారును ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము నొందినవారి జ్ఞానాంతరముల నిర్ణయించుటకై పరీక్షల సేర్పాటుచేసియున్నారు. ఈ పరీక్షలయందు ప్రశ్న పత్రములిచ్చి ఉత్తరపత్రములు నిద్ది నిర్ణీతములైన మార్కుల వలన జ్ఞానవంతులనేరుచున్నారు. ఇట్టి పద్ధతివలన నిర్ణీతమైన మార్కులు రానివారందరును విద్యావిహీనులుగ నెంచబడుచున్నారు. ఇది చాల అయుక్త మైనది. గురువుల వద్దవిద్యా శిక్షణమునందినను విద్యాజ్ఞాన మలవడియున్నను ఏకారణము నతో నిర్ణీతములైన మార్కులు రాలేదని విద్యావిహీనులక్రింద లెక్కజేయుటతగనివని. గురువులవద్ద నియమితకాలమునవరకు నియమిత గ్రంథములను చదివినవారందరును విద్యావంతులుగానే ఎంచబడ వలయును. అది ధర్మము. న్యాయము. ఆయుర్వేద తంత్రములయందు ఆయుర్వేదవిద్యాశిక్షణము నందిన వారిని పరీక్షించుట కొక పద్ధతి ఏర్పరుపబడి యున్నది. అది తద్విద్య సంభాషణము. తద్విద్య సంభాషణమును గురించి చరకవిమాన స్థానమున వివరింపబడియున్నది. తద్విద్యాసంభాషణ మన ఒక విద్యను తెలుసుకొనినవా రందరుచేరి చర్చలుజరపటం. ప్రాచీన కాలమున గురుకులవాసముచేసి విద్యాశిక్షణమును సుక్రమముగ నందినవారందఱును విద్యావంతులుగానే ఎంచబడుచుండిరి. ఇప్పుడును అమెరికామున్నగు విదేశములయం శీషత్వతియే కలదు. పిమ్మట వారివిద్యను పరీక్షించుటకు పరీషత్తుల సేర్పరచుచుండిరి. వత్సరమునకు రెండు మూడుసార్లు పరిషత్తుమాత్రములు జరుగుచుండును. ఈసమావేశమునకు గురువులును శిష్యులును వైద్యులును వచ్చి తంత్రవిషయములను గురించి చర్చలు జరుపుచుండురు. ఇట్టి చర్చలలో పాల్గొనుటయే వారికి పరీక్షగా నుండును. ఈపద్ధతివలన పరీక్షయు జ్ఞానాభివృద్ధియుకూడకలు గుండుండును. ఈపరీక్ష ఒక్కవత్సరముతో పూర్తియగునదికాక ఎల్లకాలమును జరుగుచునే యుండును. కావున జ్ఞానపరీక్షకు మార్కులవేధతికంటె పరీషత్ పద్ధతి చాల ఉత్తమమైనది. న్యాయవైశేషికాని తంత్రములకు నీపద్ధతియే కలదు. మన ఆంధ్రఆయుర్వేదవిద్యాశిక్షణ మివిధానమును ప్రారంభించియుండుట మనకు చాల సంతోషకరమగు విషయము. ఈ పద్ధతిని బాగుచేసినయెడల మార్కులపద్ధతిని క్రమముగ మనము వూని వేయవచ్చును. కడచిన కార్తీకమాసమున ఏలూరు నగరమున ప్రథమపరీషత్తు జయోపహామగ జరిగెను. ఆంధ్ర ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణయొక్క పరిమదువ్యవస్థమునకు మహాజనులును స్థానిక సంస్థలును ద్రవ్యసహాయమొనర్చి ప్రోత్సహింప గోరెదను.

సాంకర్యము
విద్యాశిక్షణము విషయమున మరియొక్క విషయము కూడ మనము బాగుగ నాలోచింపవలసి యున్నది. ఇప్పటి ఆయుర్వేద విద్యాలయములయొక్కయు విద్యాశిక్షణయొక్కయు పాఠ్య క్రమముల యందు ఆయుర్వేద భాగములతో పాటుగ ఆలోపతీయాంగభాగములు కూడ చదువదగినవిగ విర్ణయించియున్నారు. అనగా ఆయుర్వేద విద్యాశిక్షణము నొందువాడు చరకసుశ్రుతాదిగ్రంథములయందలి కారీర నిదాన చికిత్సాది గ్రంథములతోపాటు ఫిజిక్సు, కెమిస్ట్రీ, ఫిజియాలజీ, అనాటమీ, మెడిసిన విజ్ఞేషరీ మున్నగు భాగములకూడ చదువవలసి యుండును. అందుచే నిప్పటివైద్యవిద్యా శిక్షణము ఆయుర్వేదీయ ఆలోపతీయ ఉభయవిద్యాసంకరముగనున్నది. ఈ సాంకర్యముకూడ చాల ననర్థకాయకమని నాయభిప్రాయము. ఉత్తరదక్షిణాధ్యనములకు వలె నీరెండు సిద్ధాంతములకు ఎట్టిపోలికయులేదు. ఉభయసిద్ధాంతప్రక్రియలును పరస్పరవిరుద్ధము లైనవి. ఒకదానిసిద్ధాంతములు మరియొకదానికి సంబంధింపవు. ఇట్టి విరుద్ధవైద్యసంప్రదాయములు రెండును కలిపి నేర్పుటవలన నేమిప్రయోజనము కలుగునో తెలియకున్నది.

విరుద్ధము లగు రెండు సిద్ధాంతములకు సాంకర్యము చేయ జూచుట పాపగుననియా? దీనివలన మనసిద్ధాంతమున నేన్నియోజననర్థము లేర్పడును. ఇట్టి విరుద్ధ సిద్ధాంతములకు

లిపి శిక్ష యొనర్చుటవలన విద్యార్థులు ఆత్మవిశ్వాసవిహీనులు ను ఆయుర్వేదసిద్ధాంతముపట్ల నాసక్తిలుగను నగుచున్నారు. ఇవ విద్యార్థులను ఆయుర్వేదసిద్ధాంతములయందు ఆసక్తితయ శాస్త్రమును లేనివారిగ నొనర్చు విద్యాశిక్షణము ఆయుర్వేద యనకు వేరుపురు గనవలయును. అందుచే నిఖిలభారతవర్షీయ ఆయుర్వేద విద్యాపీఠముయొక్కయు ఇతర ఆయుర్వేద విద్యా పీఠములయొక్కయు పాఠ్యక్రమమున నీభాగములను తీసివేయ లెనియుండును. వైద్యులమంచిచెడుగులు వారి కొసంగ విద్యా శిక్షణమునుట్టి యుండును. సుశిక్షణము నొసంగిన సువైద్యు లును సుశిక్షణము నొసంగిన సువైద్యులను బయలుపెడలుదురు. కావున వైద్యులకు విద్యాశిక్షణము నొసంగునపుడు సంపూర్ణ మును సాంప్రదాయముగను నుండునట్లు చూడవలయును. ఆసాంప్రదాయములు చొరకుండ జాగ్రత్త పడవలయును.

యోగ్యానూత్రణము

విద్యాశిక్షణప్రణాళికయందు యోగ్యానూత్రణముకూడ ఒక భాగముగ చేర్చబడవలసియున్నది. "యోగ్య" యన కర్మపథాభ్యాసము. శిష్యులు సర్వశాస్త్రముల నధ్యయనము చేసినపిమ్మట వారికి ఛేద్యాదిశస్త్రకర్మలయందును స్నేహాది పాకకర్మలయందును, నస్త్యాది పంచకర్మలయందును, చూపి యు చేయించియు అభ్యాసము కలిగించవలెను. ఇట్టి కర్మపథా భ్యాసమును కలిగించుటయే యోగ్యానూత్రణమని సుశ్రుతాదులు వాడియున్నారు. చెన్నపురి ఆయుర్వేద కలాశాలంటి సంస్థ శాస్త్రదర్శనము కలవారి కందఱును కర్మదర్శనము కలిగించు టకు బాగుగ నుపయోగించును. ఏనుడుపునద శాస్త్రము నధ్య యనము చేసినను అధ్యయనము పూర్తిచేసినవారందరును వస్మి రమో ఆరుమాసములో యోగ్యానూత్రణము నందుటకుకూడ తగినసంస్థలు కావలసియుండును. ఇట్లు విద్యాశిక్షణమున సం పూర్ణముగను సాంప్రదాయముగను నుండునట్లును అసాంప్ర దాయములసాంకర్యము కలుగకుండునట్లును యోగ్యానూత్ర ణము కలుగునట్లును చూచుట మంచిపద్ధతి.

వైద్యసహాయము

ఇప్పుడు ప్రజలకు ఆయుర్వేద వైద్యసహాయ మొడగు రుచుండు విధానములనుగురించి మనము కొంత ఆలోచించవలసి యున్నది. ప్రకృతమున మనరాష్ట్రమున ఆయుర్వేదవైద్యు లనేకులు ఇతరల సహాయప్రోత్సాహము లేమియు లేకనే స్వ ప్రయత్న సహాయముపల్ల నే ప్రజలకు వైద్యసహాయము నొడ గూర్చుచున్నారు. ఇటీవల ఒకటిరెండు సంవత్సరములకుండి యు కొన్నితాలూకా జిల్లాబోర్డులు ఇట్టివైద్యులు కొందరుకు ధనసహాయముచేసి ప్రోత్సాహ మొసంగుచున్నారు. అట్టివాని లో నీల్లూరుజిల్లాబోర్డు ప్రథమగణ్యమైయున్నది. రెండవది గోదావరి జిల్లా బోర్డు. కొన్ని మునిసిపాలిటీ సంఘ ములును బోర్డులును ధర్మాత్ములును ఆలోపతి హాస్పిటలులవలె ఆయుర్వేదహాస్పిటలులను గూడ స్థాపించుచు న్నారు. వానిలో మన ఆంధ్రరాష్ట్రమున మద్రాసునందు ధ ర్మాత్ములస్థాపించినవి మూడును తిరుపతియందొకటియు తెనా లియందొకటియు బెజవాడ నొకటియు ఏలూరున నొకటియు కాకినాడయందొకటియు విజయనగరమున నొకటియు మొత్త ము తొమ్మిదిసంస్థలను మునిసిపాలిటీలు స్థాపించినవి. నెల్లూరు గుంటూరు రాజమహేంద్రవరము విశాఖపట్టణములయందు నా లుగు సంస్థలును తాలూకాబోర్డులు స్థాపించినవి మొగలుతుట్టు నందొకటియు మొత్తము పదునాలుగు కలవు. స్వత్రక్షిప్త నాధారపడి పనిచేయువైద్యులు 8 వేలవరకు వుండునట్లు జనాభా లెక్కలవలన నూహించదగియున్నది. దేశీయవైద్యులను గురిం చిన లెక్కలు జనాభాయందు తప్పుగ తూర్పుబడినవి. వీరి సంఖ్య మిక్కిలి ఎక్కువగ నుండవలెను. దీనిని ఊట్టి మనదేశ మున వైద్యులవలన ధర్మవైద్యశాలలవలనను ప్రజలకు ఆయు ర్వేద వైద్యసహాయము కలుగుచున్నట్లుల మనము తెలిసికొన దగియున్నది. ఈ రెండువిధములలో వైద్యశాలకంటె వైద్యులే ఎక్కువ సహాయకారు లగుచున్నారు. వీరితో ప్రతివైద్యుడును ప్రతిపెద్దగ్రామమునను ఒక మంచి వైద్యాశ్రమమును నెలకొల్పి దానియందు స్నేహస్నేహప్రక్రియలు పంచకర్మలు మున్నగునవి చేయుటకు తగుసౌకర్యముల కలిగించుకొని ఓషధులను వేసి పెంచుచు కావలసిన సౌకర్యముల సహకార్యుకొని "భిషగ్ ప్రవ్యాఖ్యపథా తాలోగీపాదచతుష్టయం" అని చెప్పబడినపాద చతుష్టయంపత్తిని సమకూర్చుకొని మంచిరీతిని చికిత్సా విధానమును నడిపినయెడల ఇంకనుబాగుగ వైద్యసహాయము కలుగనేమి కుచ్చును. ఆధులు పారితోషికముల మూలముగ ధన సహాయముచేయుచుండును. అనాధులకు మితిమీరిన సహాయ పడవచ్చును. ఇప్పటివలె ఏవో రెండుమాత్ర లిచ్చి వంపించు

పద్ధతిని మార్చి మంచి విధానముతో శాస్త్రీయపద్ధతిని చికి త్సావిధానమును పద్మపుటకు పూనుకొనినవో తప్పక దేశీయ వైద్యుల గౌరవప్రతిష్ఠలు నిలుచును. వైద్యశాలపద్ధతికంటె వైద్యాశ్రమపద్ధతియందు సౌకర్యసౌభ్యములతోపాటు మిత శ్యయముకూడ కలదు. ప్రతి గ్రామమునను వైద్యుడు తనకు తానే ఆశ్రమమును నిర్మించుబాధ్యతను పూనును గావున అనే కులకు సహాయముచేయుటకు వీలుగను. హాస్పిటలులవలె ఒకటి రెండువోట్ల ఉచిత ధర్మవైద్యశాలలను నెలకొల్పుటకు అధమ పక్షము నెలకు ఎనిమిదివందల రూప్యములు వ్యయపరుపవలసి యుండును. ఒక్కొక్కరికి నేబదిరూపాయల చొప్పున గ్రాం టు నిచ్చినను ఒక్కపట్టణమున పదునారు వీధులయందును ఒక్క జిల్లాయందు పదునారు పెద్దగ్రామములయందును ఆశ్రమములు స్థాపింపవచ్చును.

నెలకు ఏబదిరూప్యముల సహాయమున వైద్యుడు వైద్యా శ్రమమును చాల వైభవముతో నడుపుకొనవచ్చును. ఇట్టి వై ద్యాశ్రమము చుట్టుపట్టల నాల్గు మైళ్లలోపున నుండు పదిగ్రా మములకు వైద్యసహాయము కక్కరకువచ్చును. ఇట్లు రెండు వైద్యశాలలవ్యయముతో 160 గ్రామములకు వైద్యసహాయము చేయవచ్చును. వైద్యశాల పద్ధతియందు ఆశ్రయముతోనే 20 గ్రామములకు సహాయముగను. ఒక పట్టణమున ఏవీధిమూలనో ఉండు ధర్మ వైద్యశాలకు అందరు పోవలసిన ఆవశ్యకము లేక ఏవీధియందెవైద్యసహాయమును బొందవచ్చును. వైద్యశాల పద్ధతియందుకంటె వైద్యాశ్రమపద్ధతియందు ఆయుర్వేద చికి త్సాపద్ధతిని బాగుగ జరుపవచ్చును. కాబట్టి జిల్లాతాలూకాబో ర్డులును మునిసిపాలిటీలును తమ గ్రామములయందును తమపట్ట ణపు వీధులయందును వైద్యాశ్రమముల నెలకొల్పవద్దతిని కూడ ఆచరణమునందుంచి పరిశీలించి చూతురుగాక!

ప్రతి గ్రామముననుండు దేవాలయములయందును సత్ర ములయందును వైద్యాశ్రమములు పెట్టవచ్చును. కావున ప్రభుత్వ ము భవనములు కట్టవలసిన ఆవశ్యకతకూడ వైద్యాశ్రమపద్ధతి యందు లొలిగిపోవును.

వైద్యజ్యము

మనదేశమున ఆయుర్వేదీ యాచర్యములను సిద్ధముచేయు టకు చిన్నకంటెపెనిలను పెద్దపెద్దయాచర్యులయములను చివ రకు గొప్ప ఫ్యాక్టరీలయకూడ స్థాపింపబడుచున్నవి. ఈపద్ధతిని మొదట్టిబంగాలీలు ప్రారంభించిరి. తిరువారే గుజరాతీలును పిమ్మట మద్రాసీలును అవలంబింప నిష్పదాంధ్రులుకూడ ఈప నికి కడంగిరి. ఈవిధానమువలన ఆయుర్వేదచికిత్స వ్యాపారము క్రిందకు మారిపోవుచున్నది. మందుల వ్యాపారములు బాగుగా సాగించుకొనుటకు మార్గమైనది. పరోపకారప్రధాన మగు విధా నమును వర్తకముగమార్చి ద్రవ్యార్జన సాధనముగ చేయుచుండు టవలన దాని పరమప్రయోజన మంతరించుచున్నది. ఆయు ర్వేదచికిత్సాప్రణాళికయందేకమార్పులు కలిగి దాని పద్ధతులు మారిపోవుచున్నవి. ఆయుర్వేద సిద్ధాంతముయొక్క స్వభావము మారుచున్నది. శాస్త్రీయమగుపద్ధతిని సరిగ నాచర్యములు చేయు టకు సామాన్యవైద్యులకు సౌకర్యములను ద్రవ్యాదులను సిద్ధిం పవలయును అందుచే నిట్టియాచర్యులయములు ఆవశ్యకములని కొందరు తలంచుచున్నారు. ఇది యొక్కప్రభు. ఆయుర్వేదీయా చర్యములుచేయుటకు ఫ్యాక్టరీ పద్ధతి పనికిరాదు. వర్తకముచేసి లాభముసంపాదించుట కీవిధాన ముపయుక్తముకాదు. ఆయుర్వే దీయాచర్యములు ఎవరికి కావలసినవివారు కొద్దికొద్దిగాజేసికొన దగినవేగాని పుట్లకొలిది చేయుటకు వీలైనవికావు. ఔషధము కొద్దిపరిమాణమున చేయబడినప్పటి యోగ్యత అధికపరిమాణ మున చేసినపుడు కలుగజాలదు. పంచవక్త్రీరసమున విద్యుద్రవ్య ములను రెండేసి తులములు వేసి సిద్ధముచేయునప్పటి సౌకర్య ము మణుగులుగ వేసినపుడు కలుగజాలదు. మణుగులకొలిది రస మునుగాని గంధకమునుగాని వాళినిగాని శుద్ధులొక్కసారిగ చేయుట అసంభవము మణుగులకొలిదిభాగములువేసినగాని ఫ్యా క్టరీలకు వ్యాపారముగిట్టుదు. మకరధ్వజము వండుట కొకకుప్పె లో ఒకవైద్యు డెంతటి యాచర్యము వండగలడో ఫ్యాక్టరీలోను అంతయే వండవలయును. ఆచర్యములు అప్యములును ఘృతము లను తైలములను అపరేమాములును శాస్త్రీయముగ సిద్ధముచే యవలయునన్న మణుగులకొలిది సిద్ధము చేయవలెను. కొద్దిగ వేసుకొని చేసుకొన్నప్పడే అవి బాగుగా సిద్ధమగును.

మందులుచేయుటకు ఫ్యాక్టరీపద్ధతిని నెలకొల్పజూచుటసమం జసముకాదు. ఇప్పటి ఫ్యాక్టరీస్థాపకులు మంచియుద్దేశములతో జరిపినను వీరియనంతరమున వచ్చువాకును వీరినిచూచి స్థాపించు వారును ఇట్టివారుగ నేయుండురా? ఇట్టిఫ్యాక్టరీలు 2, 3 వంద లు ఏర్పడినపిమ్మట వానియందు జరుగు అయోగ్యతలను ఆపు

టకు బ్రహ్మకై నను తరముకాజాలదు. కావున వైద్యులకు ఔషధ జ్ఞానమును ఓషధిజ్ఞానము వశింపకుండజేయుటకుకూడ ఫ్యాక్టరీ పద్ధతిని మౌనివేసి పచారిదుకాణమును బాగుచేసి పనిజరుపవలసి యుండును.

వాఙ్మయము

ఆయావిషయములు బాగుపడుటకుగాని చెడుటకుగాని అద్దానినిగురించి వ్రాయబడు వాఙ్మయముకూడ తక్కినవాని తోపాటు ముఖ్యమగుకారణ మగుచుండును. ఆయుర్వేదముయొ క్క మంచిఅభివృద్ధికి దానినిగురించి బయలుపెడలు వాఙ్మయ ముకూడ ముఖ్యకారణమగును. కాబట్టి మనము ఆయుర్వేద వా ఙ్మయమును గురించికూడ చాలజాగ్రత్త పుచ్చుకొనవలెను. భావ విశ్రునకు పూర్వపు ఆయుర్వేద వాఙ్మయప్రవర్తకు లందరును విషయ వివరణావిభాగములయందును గ్రంథరచనయందును. ఎ ట్టిభేదము లగవరచినను మూలసిద్ధాంతములకు మాత్రము భంగ ము కలిగింపలేదు. అందుచే నెన్నిగ్రంథములు వ్రాసినను సిద్ధాం త మొకేరితని నడచినది. విద్యవిషయములుగాని అపసిద్ధాంత ములు గాని చెప్ప బడ క పోవు టచే సా ర స్వతమునం దెచ్చటను పూర్వోత్తరసంవర్ధములకు విరోధము కలుగలేదు. చరక సుశ్రుతవాగ్ధులభావ విశ్రాదులసిద్ధాంతముల యందెచ్చటను సిద్ధాంతపరస్పరవిరోధ మగపడదు.

ఇటీవల ఆయుర్వేద గ్రంథముల రచించినవారు కొందరు ఆలోపతి తంత్రగ్రంథములతోడను, పాశ్చాత్య ద్రవ్యవిజ్ఞాన ప దార్థ విజ్ఞానాదిశాస్త్రములతోడను, ఆకుగణ్యత నాయుర్వేద మున కాపాడించుటకై తత్తిద్ధాంత సాంప్రదాయములను గ్రం థములను సంస్కరమున వరివర్త మొనర్చి ఆయుర్వేదమున క లుపజూచుచున్నారు. కొందరు ఆనాటమిని గొందరు మిడ్వెస్టరి ని మరికొందరు మెడేరియా మెడికాను. పరివర్తన మొనర్చి ఇందుచేర్చుచున్నారు. అందువలన మస్తిష్కము హృదయము వృక్కలు స్నాయువులు మున్నగు శారీరవిషయములలోను త్రి కోవసిద్ధాంతములలోను రోగనిదానములలోను చికిత్సలయందు ను కూడ పూర్వసిద్ధాంతములకు చాల విరోధములు కలుగు చున్నవి.

శారీరమునకు సంబంధించినవిషయములన్నిటి యందును ఆధునికులు ప్రాచీనుల సిద్ధాంతములకు విరుద్ధములగురీతిని వాఙ్మ యమును నిర్మించుచున్నారు. ఇది యంతయు అపసిద్ధాంతమగు ను. అట్లుప సిద్ధాంతముగటచే ఆయుర్వేద వాఙ్మయమంతయు పూర్వోత్తరమంతయు పరస్పరవిరుద్ధవిషయములతో నిండి పోయి అప్రామాణికముకాగలదు కావున వాఙ్మయమున ఇట్టిఅ పసిద్ధాంతములు చేరకుండ జాగ్రత్తచూడవలసిన బాధ్యత ఈతర మువారమగు మనయందున్నది.

దేశీయ వైద్యవిచారణసమితి

మద్రాసుపాలకు లేర్పరచిన వైద్యవిచారణసమితియు దేశీయ వైద్యాభివృద్ధికి విద్యాలయ స్థాపనమును మొడికలు రెజిస్ట్రేషను సేర్పాటు చేయుటయు నుత్తమపద్ధతులని నూచిం చినది. ఇప్పుడు ఆలోపతి వైద్యవిధానము మన దేశమున వ్యా పించుట కెట్టి యేర్పాటులు జరుగుచున్నవో అట్టిపద్ధతే ఆయు ర్వేదాభి వృద్ధికిని అవలంబింపవలయుగ నూచించెను. మంత్రు లు దాని నామోదించి ఆచరణమున పెట్టబలించినట్లు శాసన నిర్వాణసభయందు మనస్వాగతకారణే సభాధ్యక్షులు శ్రీ కృష్ణారావు పంతులుగారి ప్రశ్నకిచ్చిన ఉత్తరమువలన తెలియు చున్నది. వాణిజ్యాంతర్గతమై ద్రవ్యార్జనప్రధానమగు నా లోపతీయ ప్రక్రియాభివృద్ధికిని పరోపకార ప్రధానమగు నా యుర్వేదీయ ప్రక్రియాభివృద్ధికిని ఒక్కరీతి ఏర్పాటులు పనికి రావు. అపద్ధతుల నవలంబించుటవలన ఆయుర్వేదవై ద్యమున ఆలోపతి వైద్యమువలె జలయధికమైనదగును. చాల ధూరప్ర దేశముల కరిగి ధనవ్యయముచేసి విద్యాలయలందు చురువులకు పరోపకారప్రధాన మగువృత్తి నవలంబించియుండు వైద్యులు సమర్థులు కాజాలరు. అందుచే విద్యాలయపద్ధతియు మొడికలు రెజిస్ట్రేషనును ఆయుర్వేదప్రచారము నరికట్టును. దానివ్యా ప్తిని తగ్గించును. గురుకులపద్ధతిని విద్యాశిక్షణ మేర్పరచి మొడి కలు రెజిస్ట్రేషను సేర్పాటుచేయుట అంతటి బాధకరము కా జాలదు. కాని విద్యాలయపద్ధతిని విద్యాశిక్షణము సేర్పాటు చేసి మొడికల్ రెజిస్ట్రేషను సేర్పరచుట మంచిదికాదు.

(సశేషము)

కలరామాత్రలు

దీని 1-3 12 మాత్రలు వెల రూ 0.6-0.

అమృతాంశనం డిపో, నుదరాసు - భాంబాయి.

ఆంధ్ర దేశమునందు నివసించు వారి పర్యటనము

ఆంధ్ర దేశమునందు నివసించు వారి పర్యటనము

కాకినాడ కాలగ్రామ అనంతరము 1924 సంవత్సరమున అ. భా. భద్రుని సంగమము అన్ని ప్రాంతములలోను పర్యటనముగావించి, హిందూ దేశమునందలి భద్రుని పరిస్థితులను గూర్చి నివేదికము ప్రకటించి. అందు ఆంధ్ర దేశమునకు సంబంధించిన భాగములు ఈ కింది ప్రకటించుచున్నాము.

ఉద్ఘాటము

కాకినాడ కాలగ్రామ మహాసభయందు భాషా ప్రచారము నకు సంబంధించిన కార్యక్రమము ఆహ్వానించబడినది.

“యవద్భారత భాషా బోధనకు స్థాపించబడు తీర్మానం చదివినది. ఈ బోధనకు శ్రీ యుత జనులూలు బహుశా గారు అధ్యక్షులుగను పల్లభ భాయిప లేలు, మగనులూలు గాంధీ, శేపు శంకరజగదీశులు జ్యోతి, వేల్లిసపు, బెల్లూమువాలా, వేకతాలి సాహెబుగారు సభ్యులుగను శంకరలూలు బాంకరు గారు కార్యదర్శిగను యుండెదరు. యవద్భారత కాలగ్రామసంఘమువారి యాజమాన్యమున భారతదేశమునందలియు భద్రుని ప్రచారము నకు పనిచేయుటకు ఈ బోధనానికి సంపూర్ణహక్కు లివ్వబడినది. ప్రత్యేక నిధుల సేర్వీదులను, అప్పటియుటకునుగాడ ఈ బోధనానికి అధికార ముండును. ఈ బోధన మునుపటివలెయు అధికారమునందుండును. ఈమధ్య ఏర్పడు భాషలను మిగిలియున్న సభ్యులే భర్తీ చేసుకొనెదరు. భాషా విషయము లందు ఈ బోధన వారు కేంద్ర అధికార వర్గముగనుండి రాష్ట్రీయ కాలగ్రామసంఘముతో సంబంధించి యవద్భారత కాలగ్రామ సంఘమువారి పక్షమున పనిచేయుచుండగలరు. రాష్ట్రీయ కాలగ్రామసంఘములు స్థాపించిన భాషా బోధనలై ఈ బోధన వారు తనిఖీ చేయుచుండురు.”

ఈ సంవత్సరమును రాజపు సంవత్సరముగా మార్చవలయునని దేశీయ మహాసభ వారు దేశీయించుటకు ప్రతిపాదనము వల్ల సప్రజ్ఞులగు చున్నది. కాకినాడయందు నియమించబడిన భాషా బోధన వారు రాష్ట్రీయములందు పర్యటనమునర్చి కార్యవిధానమును నిర్ణయించుట అవసరమని తీర్మానించుచున్నది. తమ రాష్ట్రీయమునందు భద్రుని ప్రచారములను దీని తలపలయునని కొందరు అన్ని రాష్ట్రీయ సంఘముల కార్యదర్శులకు బోధన వారు లేఖలు పంపిరి. జనన మొదటి తేదినండి బోధన వారు తమ పర్యటనమును ప్రారంభించిరి.

బోధన వారి ఆహ్వానమునై శ్రీయుత సి. రాజగోపాలాచారి గారు బోధన వారిలో కలిసి పర్యటన మొనర్చిరి. అంతిమాచారి గోకలేశుని కర్ణాటక రాష్ట్రీయమునందు మాత్రము బోధన వారిలో కలిసి పర్యటన మొనర్చెను. (ఈ పర్యటనపు నివేదికము పుస్తక రూపముగ ప్రకటింపబడినది. అందు ఆంధ్ర దేశమునకు సంబంధించిన భాగములు ఈ కింది ప్రకటింపబడినవి. భాషా బోధన వారు పోయినచోట్లను దంతయు నిర్వహణ కార్యక్రమము విషయమై ప్రజలు ప్రకటించిన అమితోత్సాహమును వివరింపయల్పించుట అసాధ్యమనియు, ఇంతయు భాషా విద్యకు యొక్క ఉన్నతస్థితిని నూచించుచున్నదనియు బోధన వారు అభిప్రాయ పడుచున్నారు.

ఆంధ్ర దేశము - భాషా విషయము

భాషా బోధన వారు ప్రథమమున ఆంధ్ర దేశమున పర్యటన మొనర్చిరి. జనులూలు బహుశా, శంకరలూలు బాంకరు, మగనులూలు గాంధీ, మధురదాసు పురుషోత్తమ దాసుగారు మాత్రమే ఆంధ్ర దేశమున పర్యటనము సరిపిరి. డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యం శ్రీయుత పున్నయ్యగారు బోధన సభ్యులతో కలిసి రాష్ట్రీయమునందలియు తిరిగిరి. విశాఖపట్నం గంజాం తప్ప మిగిలిన జిల్లా లన్నిటియందు బోధన వారు పర్యటన మొనర్చిరి. అసహాయాధ్యమును ప్రారంభమైనది మొదలు భాషా ప్రచార విషయమున ఆంధ్ర దేశము ప్రశంసనీయమగు అభివృద్ధి చూపుచుండెను. ఇతర రాష్ట్రీయ వారు రెవరు గ్రహించిన విషయము ఆంధ్రులు మహాత్ముని సందేశమును గ్రహించిరి. రాష్ట్రీయంతయు భాషా మయముగ నున్నది. ఇట్టి అభివృద్ధికి ఆంధ్ర దేశపు గ్రామములందు జరుగుచున్న పనియే కారణము. భాషా విషయములందు కొన్ని గ్రామములు ఇతరులకై ఆధారపడుటకు అవసరము లేనిస్థితియందున్నవి. కాని 1921 సంవత్సరమునుండి ఈ రాష్ట్రీయమునకుగాడ కొన్ని ఇబ్బందు లేర్పడినవి.

ఆ సంవత్సరమున విజృంభించిన నిర్వహణ విధానము చేరు ప్రతిష్ఠగల నాయకులను ఉత్సాహవంతులను ప్రచారకులను కారాగృహముల పాలన చేసెను. పరిస్థితులు నిర్వహణ కార్యక్రమభివృద్ధికి

అనుగుణ్యముగ లేకుండెను. ప్రతివేల అధికముగ నుండుట కూడ ఒక ఆటంకముగ నుండెను. రాష్ట్రీయములకు సంపూర్ణాభివృద్ధిని బోధన వారు చూడలేదు. కాని భాషా విద్యకు ఉత్సాహకరముగ నుండునని గ్రహించగలిగిరి. ఆంధ్ర రాష్ట్రీయ భాషా బోధన నందలి సభ్యులు కేంద్రచదివిన భాషా విషయములందీ రాష్ట్రీయమున కెట్టి చింతయుండదని నిస్సందేహముగ చెప్పవచ్చును. ఈ బోధనకు ఆంధ్ర ప్రతిభా సంపాదకులగు సుప్రసిద్ధులగు కా. నాగేశ్వరరావుగారు అధ్యక్షులు జన్మభూమి సంపాదకులను ప్రతిభాశాలురును ఆగు డాక్టరు పట్టాభిశేఖరామయ్య, తమ వ్యాయాది వృత్తిని వడలు కొనిన సీతారామ కృష్ణగారు (గుంటూరు) కార్యదర్శులు గనున్నారు.

రాజమహేంద్రవరము

భాషా బోధన వారు కాకినాడనుండి గోదావరిజిల్లా ప్రధానముగ రాజమహేంద్రవరమునకు వెళ్లిరి. ఉత్సాహవంతులను భాషా ప్రచారకులను నగు శ్రీయుత భీమరాజుగారు బోధన సభ్యులను నగరము వెలుపలనున్న అన్నేరియా భాషా విద్య క్రమాలయము నకు తీసికొని వెళ్లిరి. చుట్టు సేయునట్టి అస్పృశ్యుల కుటుంబము లగుడినె యుండెను. ఈ పరిస్థితులయందు 2 సంవత్సరములకు పూర్వము స్థాపించబడిన 50 వర్గము లున్నవి. మేము పోవు సమయమున ప్ర ప్రతి వేలమునకు 500 రాజము లూరకుండ వలసివచ్చెను. మగనులకుగాడ పనిలేకుండెను. వర్తకులవద్ద భాషా విద్య అధికముగ నిలువచేయుండెను. గుజరాతు ప్రాంతమువాడ సరకు కొనుట లేదనియు అందుచే ఇతర భాషా విద్యకు నిలువయునున్నదనియు మాకు తెలియవచ్చెను. ప్రథమముననే ఈ సమస్య భాషా బోధన వారి దృష్టి నాకర్షించెను. ప్రతి దేశమునకును, రాజములు వర్గములు పనిలేకయుండుట ఈ సమస్యను పరిష్కరించుట ఎట్లా ఆలోచింపవలసియున్నది.

రాజమహేంద్రవరమునందలి గాంధీ పరిశ్రమాలయమున 2000 రూపాయలు విలువగల భాషా బోధన నిలువయుండెను. సరకు కొనుట వారు వేలకొలది రూపాయలు భాషా విద్యకు మిగుల సులభముగ తయారు కాగలవని శ్రీ భీమరాజుగారు చెప్పిరి. వీధులలో భద్రుని అమృతమును ప్రారంభించిన కొంతలాభము కలుగునని విశిష్టాభిప్రాయము. ఈ పరిశ్రమాలయమున 45 అంగుళముల చెట్లగుల గడ్డ గజము 12 మొదలు 14 అజాలవరకు విక్రయింపబడుచున్నది.

డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు

ఈ సందర్భమున భాషా ప్రచారమునకై డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారు వారి కుటుంబము గావించుచున్న సేవ మిగుల ప్రశంసనీయము. ఆంధ్ర దేశమున అలసటలేక పనిచేయువారు డాక్టరు సుబ్రహ్మణ్యంగారుకొక్కరు. చక్కని ఆదాయము కలుగజేయుచున్న వైద్యవృత్తిని విడనాడి ఒక సంవత్సరము కారాగృహమున కున్నాడే. వారు నిరుత్సాహము అభివృద్ధియు ఎరుగరు. గ్రామములయందు వనిచేయవలయునని ఉత్సాహముగలవారై మీ సీతానగరమున నివస మేర్పరచుకొనియున్నారు. ఇతని సోదరుడు ప్రభుత్వ సేవను వదులుకొని ఉత్సాహముతో వీరితో కలిసి పనిచేయుచున్నారు. వీరితో లి అందరకును ఆదర్శ ప్రాయముగా లై యుండుట వారి అవృష్టము. శయనున వృద్ధురాలైనను ఉత్సాహమునకు క్రియయందును, ఆ మొను మించినవా రుండరు. కొంత భద్రుని సరకు అమ్మినప్పటికీ గాని ఆమె ఉదయము భోజనము చేయరు.

ఏలూరు

ఏలూరులో దండు నారాయణరాజుగారు బోధన వారికి సగరమును చూపిరి. కాలగ్రామ కార్యాలయమున 20 మొదలు 25 నెంబరు నూలుతో నేయబడిన గడ్డలు విక్రయింపబడుచుండెను. రాజమహేంద్రవరమునందువలెనే ప్రతి దేశమునకు లేదనియు అందుచే సరకులకు వగ నున్నదనియు తెలియవచ్చెను.

పశ్చిమ గోదావరి జిల్లా యందు మూడు తాలూకాలలో రిజిస్టరు కేయబడిన సహకార భాషా సంఘములు స్థాపించబడి యున్నవి. 6000 రూపాయలు మూలధనముతో భీమవరమున ఒక సంఘము 8000 రూపాయలతో తణుకున ఒక సంఘము సరసాపురంలో 2000 రూపాయలతో ఒక సంఘము స్థాపింప

బడియున్నవి. ఇవిన్నియు తాలూకా కాలగ్రామ సంఘముల తీర్మానముల ననుసరించి స్థాపించబడినవి.

బెజవాడ

జనవరి 5 న తేదిన భాషా బోధన వారు బెజవాడ చేరిరి. తూర్పు డెల్టా ప్రదేశములందు పండు వరిపంట వ్యాపారమునకు ఈ నగరము ముఖ్యస్థానము గుంటూరుజిల్లా పశ్చిమ ప్రాంత్యములందు పండు మొట్టపంటల వ్యాపారమునకు కూడ ఈ నగరమే ముఖ్యస్థానము. గొప్పరైల్వే జంక్షను. కృష్ణాకాలము సరకుల రాకపోకలకు సౌకర్యముగ నున్నది. మూడు సంవత్సరములనుండి ఆంధ్ర దేశపు భాషా విద్యకు ముఖ్యస్థానముగా ప్రధాననగరముగ నుండెను. చుట్టు ప్రక్కలనున్న మాగాణి ప్రదేశములందు 30 మొదలు 40 నెంబరులవరకు నూలువడుకుగలిగినవారున్నారు. గుంటూరుజిల్లా చేరిన తాలూకాలలో పంటకాలము కాని ఇతర నెలలయందు నూలువడుకు వారి సంఖ్య అత్యధికముగ నుండెను. ఈ తాలూకాలలో 12 వ నెంబరువరకు మాత్రమే నూలువడుకు జరుచున్నది. అయినను ఈ నూలు ఎంతకాలము నన్న అంతవారకును. ఈ అన్ని ప్రదేశములనుండి భద్రుని సరకు బెజవాడకు రేబడును. భద్రుని సరకు విక్రయించు దుకాణములు బెజవాడలో 6 వున్నవి. 40 శత రూపాయల మూలధనముతో వ్యాపారము జరుగుచున్నది.

విదేశ వస్తువులు విల్లు వస్తువులయందు వ్యాపారము చేయువారు 800 మంది వర్తకులు బెజవాడలో నున్నారు. కిక్కిలో ముఖ్యులు బోధన వారిని సందర్శించి భద్రుని సరకు భద్రుని సమముగ పట్ల యిగురుండిన తాముగాడ భాషా విక్రయించుటకు ఎట్టి అభ్యంతరము నుండదని చెప్పిరి. భాషా ఉత్సాహి ప్రదేశములందలి నిర్వాహము చక్కగ నుండిన బెజవాడ యందు గొప్ప వ్యాపారము జరుగుటకు అవకాశమున్నది. కాని ఇట్లు గామములయందు లేచారగు భద్రుని సరకు నగరములకు పంపబడుటచే గామములకు ఇబ్బందికలుగును. లాభముకొరకు తమవ్యంత భద్రుని కొంతసరకుగాడ నుంచుకొనక అంతయు నగరములకు పంపుట ఆచారముగ నున్నది.

పల్నాడు తాలూకాలో పూర్వము నూటికి 90 మంది భద్రుని సరకునుండిరి. భాషా విద్య అధికము కాగానే నగరములకు భాషా విద్య అధికముగ పంపుట పల్నాడు వాసులకు కావలసినంత భద్రుని నిలువయుండుట లేదు. ఇది విపరీతము.

తూర్పు కృష్ణా జిల్లాలో కొన్ని గామములు రామవరము

బోధన వారు ప్రథమమున తూర్పు కృష్ణాలో ఆంగ్రామములను చూచిరి. గుడినాడనుండి రామవరమునకు కెనాళుమార్గమున పోవుచు పాలాపురం, మందపల్లి ఇకలూరు, పల్నాడ మున్నగు గ్రామములను బోధన వారు చూచిరి.

రామవరమున శ్రీయుత కె. వెంకటరత్నంగారు 2000 రూపాయల మూలధనముతో కడచిన రెండు సంవత్సరములనుండి భాషా విద్య చేయుచున్నారు. 9 వర్గము లున్నవి. కాని నూలులేనందున 6 వర్గములమీద మాత్రమే పనిజరుగుచుండెను. గుంటూరు కడపజిల్లా పనివాండ్లు ఈ వర్గములమీద పని చేయుచుండిరి. 6 కుటుంబములు మొత్తముమీద 40 మంది స్త్రీలు పురుషులు బాలరకు ఈ వర్గములు జీవనోపాధి కలిగించుచుండెను. ప్రతి కుటుంబము నెలకు 2 రూపాయలు సంపాదించుకొనుచుండెను. రామవరమునకు వచ్చుటకు పూర్వము ఈ కుటుంబము లన్నియు అప్పటికి పడి మాటికిగడచ బాగవదుచుండెను. ఇప్పుడు వీరు అప్పులు తీర్చుకొని కొంత నిలువనూడ చేర్చుకొని యున్నారు. 54 అంగుళముల కెడల్పు 20 పుంజములగుడ్డ వీరు నేయుచుండిరి. పడుగు సాధారణముగ 15 గజముల పొడవుండెను. మూరకు సాధారణముగ 8 అజాలు కూలి ఇవ్వబడుచుండెను.

చుట్టు ప్రక్కల గ్రామములందు 70 రాజములపై వడుకు జరుచున్న నూలు ఈ వర్గములపై నేయబడుచుండెను. 20 మొదలు 40 నెంబరువరకు నేయగల వై పుణ్యముగలవారై ప్రాంత్యములందున్నారు. భాషా విద్య అధికమైన 300 రాజములపై పనిజరుగగలవై వెంకటరత్నంగారు చెప్పిరి. నూలువడుకువారు ప్రతి నిస్సయముగ కొని నూలువడికి విక్రయించుచుండురు. ప్రతి నిస్సయము కత్తిలేనివీరువారుగాడ కొంచుండెరి. కాని ప్రతి సమముగ దొరకనందున అనేకుల రాజముల మూలుండెను. వీరే (రి పానులు) నూలు రూ 5 శ్రీ మొదలు రూ 6 వరకు విక్రయింపబడుచుండెను. ప్రతివేల వీరే రెండు రూపాయలు. ఈ విధమున వీరే వడుకువారికి సాధారణముగ రూ 5 శ్రీ లే, 5 శ్రీ గూ పుణ్యముల కూలి గిట్టుచుండును. కెంకట గత్తుంగారిచేత యారు చేయబడు భాషా విద్య అధికముగ విక్రయముగ నున్నది. ఆ గ్రామములో సగమువంతుమంది అచ్చట

కాలం 7 వ తేదీ బుధవారం సాక్షి కాలము 6 గంటలకు
 ఏలూరు పురమండలమున, ఏలూరు అప్ప, కత్తు ప్రెస్సరిద్దా
 రాజ సమాజ ద్వితీయ సంవత్సర శతావధి కుర్రాశ్రమ దినాన
 బహుదత్త మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులు యం, యశ. ఎ.
 గారి అధ్యక్షతన ప్రారంభమైనది. వర్తకులు, వ్యాపారులు
 మున్నగువారు సభ కలసిరిందిరి గోపేశ్వరీ నారాయణస్వామి
 నాయకుగారు మోతే గంగరాజు జమీందారుగారు బొమ్మ
 రత్నంగారు హాదవచ్చిరి. ప్రారంభమున శ్రీ చీమకుర్తి వెంకట
 నారాయణరావుగారు మొదలం దొడ్డయ్య వాడ్యలుగారు ప్రేమ
 ప్రార్థనకురించి కర్తవ్యమును చేసిరి, తిక్కాబ్ర శ్రీమంతు కందుక
 యోగంబుకేశ్వరరావు శ్రేష్ఠిగారు కంపత్సర పోర్టులోని
 ముఖ్యమైన భాగములను చదివిరి. సచిరాజ చలపతిరావు
 పంతులుగారు అప్ప రాజనామోలిపి స్వామిభవమున ఉపవాస
 సమాపించి కృతార్థమగుచు నిమిత్తించువాడు వసూలు
 చేసి జరిపించునని, మోతమువారిని కొరచు, పుష్కాద్వమును ముగిం
 చిరి మోచర్ల రామచంద్రరావు పంతులుగారు యిట్టి సంకల్ప
 శాస్త్రములు జపింపి పోర్టులలో స్వామిగ ఆదాయ కృతములు
 తెలియజేయుట చాలామందికిం అయిన భక్తి కర్తలు, చాలామొ
 ర్తియులు భక్తి యిచ్చి యిట్టి సేవ చేయుననెడుటకు కృతజ్ఞ
 తాళి వచనములు తెల్పిరి. సమాధానమున అత్యంత సంతో
 యమున కిదివ్యభవము జేయుట అనవరతము రాగలనం
 వత్సరములో నాయానికలవేర్చదని తన స్థానికము చెప్పుట
 సమాజ అధ్యక్షుడు తొమ్మిది అత్యంత సంతోషముగ జరిగిరి.
 కందుక యోగంబుకేశ్వరరావు శ్రేష్ఠిగారు ప్రకటించుటగా
 వందనములు యిచ్చుటతో సభ ముగిసెను.

వైకం సత్యాగ్రహము

12 వ తేదీ చర్య

వలంటీరులు మామూలుప్రకారము సత్యాగ్రహస్థానముల కేగిరి.

12 వ తేదీని త్రికేంద్రములో పరభుత్వోద్యోగులను, పరిధానగురువగు తాంత్రియును యితర దేవస్థానోద్యోగులను సభ చేసిరిని తెలియుచున్నది. వివరములు తెలియలేదు.

అబ్దులు రహీంగారు

ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరింపగోరి రహీంగారు అరెస్టుకు వెళ్లిరి. ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరింపవలదని అచటి మహమ్మదీయులు 2000 మంది రహీంగారిని కోరిరి. ఆయన వారిమాట వినిక ఉపన్యసింపబోగా వారు బలవంతమున రహీంగారిని వేదికపైనుండి తీసికొనిపోయిరి.

డాక్టరు ఎం. ఇ. నాయుడుగారు

నాగరకోయిలలో ఆజ్ఞోల్లంఘన మొనరించుటకు డాక్టరు నాయుడుగారు ప్రయత్నింపగా అచటవాతని మిత్రులంగీకరింపక ఆసభలకెవ్వరిని రాకుండచేసిరి. దొరతనమువారు తనపై రాజద్రోహమునకు కేసుచేయబోవుమన్నారని యాభివార్త తెలిసినదని డాక్టరు ఎం. ఇ. నాయుడుగారు వ్రాసిరి.

ఇద్దరు వలంటీరు లక్ష్మముగా ప్రవర్తించిరిని వారిని వెంటనే పంపివేసిరి.

తెంకా శివశిఖి శంకర నారాయణయ్యగారు 12 వ తేదీని వైకం సత్యాగ్రహ శ్రమమునకు వచ్చినిగతులను తెలిసికొనెను.

అబ్దులు అక్బర్ తాత్రమకార్యదర్శులలో నొకరగు కే. ఎ. వేలాయుధంగారు 12 వ తేదీని వలంటీరుగా చేరెను. (అ|| ప్రె||)

స్త్రీలు సత్యాగ్రహ మొనరింపబూనుట

తిరునామ్మారు దేశభక్తుడును ప్రవాసియునగు శ్రీశ్రీ రామకృష్ణపిళ్లగారిమూల రైత్రమతి గోమతమ్మగారి నాయకత్వముక్రింద నలుగురు తియ్యారస్త్రీలు కన్ననూరునుండి వైకంకు వెళ్లి అచట వలంటీరులుగా చేరి సత్యాగ్రహ మొనరింప నిశ్చయించిరిని వార్త వచ్చినది.

13 వ తేదీ సత్యాగ్రహము

నిన్న మామూలుప్రకారము సత్యాగ్రహము జరిగినది.

లాహోరు హిందూ సభవారు వలంటీరుల ఖర్చులను తామే భరించుచు వలంటీరులను వైకంకు పంపెదమని వైకంకు తిరిగి వార్తనుపెరి. ప్రస్తుతము వలంటీరు లవసరము లేదు. కానుకలనుపుడు తెలిపెదమని వైకంకిదిరమువారు మరల ప్రత్యుత్తరము నంపిరి.

లక్ష్మో హిందూ సభవారుగూడ సర్వవిధముల సహాయము చేసెదమని తెలిపిరి. సంస్థానమువారును సవర్ణహిందువులను న్యాయముగా మెలగవలెనని కోరిరి.

ధక్కా చాంపరాను నుండిగూడ వలంటీరులను పంపెదనని రాధాకృష్ణ శ్రీనివాసయ్యగారు వ్రాసిరి.

గన మవసరము గాన వసూలైన సొమ్మును ప్రచారకులు వెంటనే పంపవలెనని వైకం సంఘమువారు కోరిరి.

ఎం. పి. నాయుడు, పి. సి. పెర్రమానుకిళ్లగార్లు భార్యలు నాగరకోయిలనుండి వైకంకు బయలుదేరిరి. (అ|| ప్రె||)

ఆంధ్ర దళనాయకుల తర్ఫీతు

కొవ్వూరులో ఏర్పాటులు చురుకుగా జరుగుచున్నవి. కొవ్వూరు (గోదావరీతీరమున రాజమహేంద్రవరమున కావలియెద్దున నున్న గోపాచిత్రము) ఆంధ్ర గీర్వాణ విద్యాలయ కార్యనిర్వాహకుల క్రియలు తల్లప్రగ్గవ సూర్యనారాయణరావు, భోగరాజు కోదండరామయ్యగార్లతో ఏర్పాటులగుగూర్చి నేను స్వయముగా మాటలాడినాను. కొవ్వూరులో గోదావరీనదికి కడుసమీపమున సప్తాహాళులనుకు చేరువను చల్లనిదీవివచ్చు నునోహరమును మాచిడితోటలో శివర మేర్పరచబడినది. సప్తాహాళులలోనే భోజనవిశ్రాంతి ఏర్పరచబడినది.

రాష్ట్రీయ వలంటీరుసంఘసభ 19 వ తేదీని జరుగును.

20 వ తేదీ ఉదయమున సరిగా 8 గంటలకు శివరమున తర్ఫీతు ప్రారంభమగును. ఆంధ్రదత్తు దుర్గిరాల గోపాల్కృష్ణయ్య, క్రియత గాడిపర్తి భారినోద్యోగము రావుగార్లు 19 వ తేదీకి కొవ్వూరు చేరెదరు. అని భజిబాడనుండి క్రియత అయ్యంగి, కేంకటరమణయ్యగారు తిరిగివార్త నంపిరి.

దేశబంధుదాసుగారు

నిన్నరాత్రి అందోరీజహూకు వెళ్లిరి.

దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారికి ఆరోగ్యము సరిగా లేనందున డార్మిలింగుకు వెళ్లదలచి ఏర్పాటులను చేసిరి గాని గాంధీమహాత్మునివద్దనుండి అర్జెంటు టెలిగ్రాం వచ్చినందున నిన్న 18 వ తేదీ రాత్రి బయలుదేరి అందోరీజహూకు వెళ్లిరి. కాననసభవారి తీర్మానమును గూర్చి తానుచేసిన పనిని సమర్థించుచు వంగరాష్ట్రము గవర్నరు చేసిన ప్రకటనముపైననే మహాత్ముడు తిరిగివార్త నంపెనని తెలియుచున్నది. (అ|| ప్రె||)

వంగరాష్ట్ర శాసనసభ-ఎన్నికలు

దేశబంధు దాసు, బి. చక్రవర్తిగార్లు ఎన్నికలకు నిలచిరి. ఇదివరకు జరిగిన ఎన్నికలలో నెగ్గినను దావాలలో స్థానములను గోలపోయిన దేశబంధు చిత్రరంజనదాసు, బి. చక్రవర్తిగార్లు మరల ఎన్నికలకు నిలచిరి. వారిప్రకటన పత్రికలంగీకరింపబడినది. (అ|| ప్రె||)

మామనాపాతాలిగారు

సంభాషణవిషయములు సత్యమైనవి కావు. “కలకత్తా దినపత్రికయగు భారతబోధపత్రికా సంపాదకునితో” నేనుసంభాషించితినిని కొన్నివిషయము లాపత్రికలో ప్రకటింపబడినది అలహాబాదు లీడరుపత్రిక వ్రాసినది. నేనెవ్వరితోడను మాటలాడలేదు. కాని నాకు జబ్బుగా నున్నయిన డాక్టరు అన్నారీగారి బ స లో కొన్ని రోజులుంటిని అప్పుడు ప్రక్కయంటిలో నివసించుచుండిన హిందూ సోదరుడు తిరుమ నా యొద్దకు వచ్చుచుండెను. మేమునేకవిషయములను గూర్చి మాటలాడుచుంటిమి. వానినాతడు నాలుగవతరీతికుండ నసంబద్ధముగ పత్రికలకు పంపుట చాలకోపశీలుము. అని మామనాపాతాలిగారు తెలిపిరిని వారి కార్యదర్శి ప్రకటించెను. (అ|| ప్రె||)

అమృతరు ఖిల్వాకలాశాల

ఉపాధ్యాయులను తొలగించుట. రాజీనామాలు. 1923 అక్టోబరునెలలో బావా హరకృష్ణసింగుగారిని మరయ్యిరిని అకాలీనాయకుల కుట్రనంబునమున అరెస్టుచేసిరి. 1923 డిశంబరులో ప్రిన్సిపలు వదిలెనుగారు రాజీనామానిచ్చెను. 1924 మార్చిలో నరడు కళాశాలను మదిపోయెను. ఇద్దరుపాధ్యాయులను క్రొత్తగా నియమింపగా నందుల కసమ్మతిని తెలుపుచు 1924 ఫిబ్రవరిలో విద్యార్థులు ఆందోళనమొనరించిరి. కళాశాల కట్టుబాటు ననుమతముగా సవరించనితో తాముగూడ రాజీనామాలు నిచ్చెదమని మరొకరి పాపాధ్యాయులుగూడ తెలియజేసిరి. ఇటీవల కళాశాలాసంఘసభ్యుల ఎన్నికలు జరిగినవి. కట్టుబాటులో కొన్నిమార్పులునుగూడ చేసెదమని వాగ్దానముచేసిరి. అందులనుసరిపాధ్యాయులు రాజీనామాలును రద్దుపరచుకొనుటకంగీకరించిరి. 27.4.24 వ తేదీని కార్యసంఘసభజరిగినది. కట్టుబాటును మార్చినను మార్చుకున్న ను గూడ తాముండదను విధేయతతో పనిచేసెదమని పూచీకట్టు నియమలెనని కార్యసంఘమువారు పాపాధ్యాయులను కోరుచు వారికి అప్పు ఘోషణలు చేపెరి. ప్రొఫెసరు బి. ఆర్. ఛటర్జీ ఎం. ఏ. గారీమధ్యను కొండలకు వెళ్లి నందున వారి కీసమాచారమేమియును తెలియక మొదటివరతులను నెరవేర్చినగాని తాను పూచీకట్టు నియమాలనని వ్రాసెను. కాని గతవారమున ఛటర్జీ గారు ఆ పత్రిక సరుకు వచ్చిన పిమ్మట జరిగిన సంగతులను తెలిసికొని మార్పు జరుగుపద్ధతిని కళాశాలలో పనిచేసెదనని మరలనాతడు తెలిపెను. ఈనెల 12 వ తేదీని కార్యసంఘసభ జరిగినది. ఆసభకు సర్వాధికారులకు సుందరసింగు మణితియ్యగారధ్యక్షత వహించిరి. ఛటర్జీగారి మొదటి ఉత్తరమునుగూర్చిమాత్రమే ఆలోచించి వెంటనే ఆయనను పనిలోనుండి తొలగించుట కా సభలో తీర్మానించిరి. కళాశాలలో పనిచేయుచున్న నలుగురు హిందూప్రాధాన్యతలోను యికనొక్కరుమాత్రమే విగిరియున్నారు. ఇదివరకే యిద్దరు క్రొత్తగా ఏర్పరచబడిన హిందూకళాశాలకు వెళ్లిరి. మూడవ వారినిపుడు పనిలోనుండి తొలగించిరి.

రాజీనామాలు

నిన్న (18 వ తేదీ) ఉదయము 8 1/2 గంటలకు 9 మంది ఉపాధ్యాయులు రాజీనామాలును పంపిరి. వానిని ప్రిన్సిపాలు కార్యదర్శికి పంపెను. వారు నిన్న కళాశాలకు రాలేదు. కార్యసంఘము వారు పట్టుదలతో ముందుటచే యింకను తొందరలు కలుగునట్లులున్నది. (అ|| ప్రె||)

వలంటీరు కెప్టనులకు

ప్రైయిని గుసూగ్గులు

ఈనెల 20 వ తేదీ మొదలు 30 వ తేదీవరకు కొవ్వూరులో నేర్పరచుచున్న వలంటీరులకు ఈ ప్రైయినింగు గుసూగ్గులు నాటిలో గుంటూరు జిల్లావా రెవరయిన నేర్పుకొనగోరినచో యీనెల 18 వ తేదీలోగా గుంటూరు మండల కాలెగ్రెసుసంఘ కార్యదర్శికి చేరునట్లుల దరఖాస్తులను పంపవలెను. 18 వ తేదీని స్వయముగా కార్యాలయమునకు రావలెను. (కార్యదర్శి తిరిగివార్త)

తెమురువాయువు, అజ్ఞీము, సాధారణమైన దుర్బలత్వము మొదలగు వాటికి ఆశ్చర్యకరమైన బోషధము

నేను 30 సంవత్సరములనుండి తీరిని తిమురు వాయువుచే బాధపడుచుంటిని అందుచే మలబద్ధకము, అజీర్తికూడ గలిగినది. కీళ్లయందు నొప్పులుండెను. జీర్ణశక్తి బూత్తిగా లేకుండెను. ఎప్పుడైనను ఆహారమును కొంచెము ఎక్కువగా తిసికొనినచో తక్కువ రాత్రిపూట వమనములు, విరేచనములు అగుచుండెను. నేను మిక్కిలి బలహీనముగా మండిని. నేను ఆనేకవైద్యులయొద్ద చికిత్సచేసికొనినను నాకేమియు గుణముకాలేదు. తరువాత తిరునల్వేలిజిల్లా, కృష్ణాపురవాసియును, ప్రస్తుతము మౌదాను, బార్లిబాను, అర్జీనియోఫీల్లో, నెంజిరు భవనముందున్న శ్రీమూర్తి పండిత స్వార్థిశ్రీని బాస అయ్యంగారిపేరి ప్రతిష్ఠలను విని వారివద్ద చికిత్సచేసికొనుటకు వెళ్లితిని. గడచిన ఆగస్టునెల నుండి వారివద్ద చికిత్స చేసికొనుచున్నాను. యిప్పుటికే చాల గుణముగలిగినది. నా వ్యాధులన్నియు చూపించుచున్న బోషధము. నేను ప్రస్తుతము పుష్టిగలిగి ఆరోగ్యముగా నున్నాను. నేను బోషధమును నిలిపి యిప్పుటికి 2 మాసములైరి. వ్యాధి తిరిగి వచ్చునూచన లేమిలేదు. వారు స్వర్ణము మొదలగు విలువగల వస్తువులనుచేర్చి విక్రీలిధంగల బోషధమును తయారుచేయుదురు. గనుక వారి కట్టుము కొంచెముఎక్కువగానే యుంచును. అయితేవారిస్వర్ణ బోషధముయొక్క గుణమును బట్టిచూచిన ఎవరు గాని నలుగుకొనుటకు అవసరముండదు. వారి బోషధములు తీపాలుద్వారా, వి. పి. ద్వారా పంపబడెను. రోగి వారివద్దకు వెళ్లి బోషధమును పుచ్చుకొనవలెను.

ప్రస్తుతము చెన్నపురిలో నున్నాను. ఎం. సి. కృష్ణారావు, రిటైర్డుజిల్లా మునిసిఫ్.

నెం 2/2 బండి వెంకటేశనాయకవీధి, తిరువళ్ళూరి, ప్రకటన నెం (11) వారి సహాయము.

మూల శంకకు తెలము

వెల డబ్బీ 1-; రూ. 0-1-0. మూలశంకనల అననముదగ్గర చర్మము లూపుచుండు చము చిన్నచిన్న మొలలు ఏర్పడును. ఇవి వైత్యకాశిపు ముదతలన (torpid liver) గలుగును. అతికాక, బడలిక, వివకాలము ఒకచోట కూర్చుండుట, వలూనోఫీ వలన బహిర్గతమునకు పోయినపుడు ఇతర మయములగును. దీనివలన బాదపడువాడు కారము, ఆమ మొలలను పదార్థములను తిగింది తినుటయు, విరేచన సాధకములగు హరి గాయలతి, ట్రగు యొక్తము. ఈతెలయను మొలలవైచించినబాధ వెంటనే పోయి గతమునకుట నూనును. జాతాశిమోక్షలోలన ముఖునిరేచన మగును. ఈరెండు మందులను ఏడవక కొంతకాలము వాడిన మూలశంక రోగము తగ్గగడు. అమృతాంజనం డిపో, మదరాసు - బొంబాయి.

ఆంధ్ర పత్రిక

1924 వ సం॥ మే నెల 14 వ తేది

బుధవారము

గాంధీ, దాసు సమాగమము

గాంధీమహాత్ముని కోర్కెపైని, దేశబంధు చిత్రరంజనదాసుగారు బొంబాయికి కయినమయి రిని, దెలియుచున్నది. శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై గాంధీమహాత్ముడు తమ యభిప్రాయమును త్వరితగ్రూరముగా తెలిపిన కలుపురు గోరుచున్నారు. తమ యభిప్రాయమును మార్చుకొనటకు గాంధీమహాత్ముని కెట్టికారణము గనుపించును, చిత్రరంజనదాసుగారితో కలిసి సంప్రదించిన కిమ్మట గాని ఎట్టికారణము గావించనని, మహాత్ముడు వాగ్దానము చేసియుండెను. ఆ వాగ్దానమును మహాత్ముడింతవరకును నిలుపుకొనియుండెను. ఇంతవరకును దాసుగారితో కలిసి మాటలాడుటకు, మహాత్మునకు వీలుగలుగలేదు. దాసుగారిదేహ మస్వస్థముగ నుండుటయే ముఖ్యకారణము. అయినను దేశము కడుసంక్షిగ్ధస్థితిలో నున్నపుడు, ఆలోచ్యవిచారణ కయితము వెనుకకుబట్టుట వింతగాదు. గాంధీమహాత్ముడు దాసుగారి బలహీనము నంతగ సరిగొనక, వెంటనే జయలుదేరవలయు నని కోరెను. దేశాధినా తత్పరులగు దాసుగారును దేశస్వాస్థ్యము నంతగ గమనింపక వెంటనేజయలుదేరి వెడలియుండెను.

క్రస్తుతసమయమున గాంధీ, దాసుగార్ల సమావేశ మత్యవసర మగుచున్నది. గాంధీమహాత్ముని సందేశము ననుసరించి, దాసుగారు న్యాయవాద వృత్తిని విసర్జించి దేశముకొరకై కారాగృహ నిర్బంధము ననుభవించియుండిరి. దాసుగారి త్యాగ శక్తినిగాని, ఆతనిదేశభక్తినిగాని, సమద్వేషమును గాని శంకించువారుండరు. శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై భిన్నాభిప్రాయము జూపుటలోనేమి, ప్రతిష్ఠాభివృద్ధిని సంతోషించుటలోనేమి, బహిష్కారము విఫలమయ్యెనని కఠోక్తిగ చెలుపుటలోనేమి, శాసనసభలందుగూడ అసహాయము నవలంబించుటకు వీలుకడునని ప్రతిపాదించుటలోనేమి, దాసుగారు తనదృఢవిశ్వాసమును వెలిబుచ్చి, కాంగ్రెసుతీర్మానము నతిక్రమించుటకు సంయుక్తము సంసిద్ధులై మనస్సాక్షి ప్రేరేపణల ననుసరించుటకు బూనుకొనిరి. ప్రాతఃత్రయత్రవ్వ బని లేదు. గాంధీమహాత్ముడు కారాగృహమునకు బోకుండిన ఏమిజరిగెదదో విరిగింప నక్కరలేదు. మంచికో చెడుకో, కాంగ్రెసునందు రెండుపక్షములు ప్రబలెను. ఉభయులవివాదములును, ప్రజలమనములను చీకాకునచెను. ఉభయులకును కాంగ్రెసుసభలో సానముండునట్లు రాజీ జరుగవలయునని, ముఖ్యురభిప్రాయకడిరి. అప్రకారముగ, ఢిల్లీ కాంగ్రెసు సభలో రాజీ జరిగెను. క కివాడసభలో నది స్థిరపగు పబడెను.

అప్పటినుండియు స్వరాజ్యపక్షమువారు, తమ ప్రయత్నములను శాసనసభలో తేరికొనసాగించుచున్నారు. సామ్రాజ్యశాసనసభలో నార్థికచట్టము నిరాకరించుట, వీరి కడపటిచర్య. స్వరాజ్యపక్షాభిమానులు సంయతము, శాసనసభలో వీరు జేయదగిన పనిముగిసినదని ఇక వెలుపల పాటుబడవలయునని హిత మొనగుచున్నారు. మాడుగులలో

జరిగిన విశాఖపట్టణముండలసభలో ఆంధ్రరత్న దుగ్గిరాల గోపాలకృష్ణయ్య పంతులుగారు దెలిపిన సలహాను గమనింపవచ్చును. ఆర్థికచట్టమును నిరాకరించిన కిమ్మట, కన్నులను చెల్లించుకుండుట యవసరమగును. శాసనసభలో ప్రతిష్ఠాభివృద్ధి, వెలుపల సహకారమునకు గడంగుట విరుద్ధమగును. సమష్టి శాసనోల్లంఘనమును సాగించుటకు, స్వరాజ్యపక్షవలంబులు సంసిద్ధులుగా లేదనియు, అందుకు దగిన ప్రయత్నములను నిలుపుటలేదనియు దెలియుచునే యున్నది. అందుచే స్వరాజ్యపక్షము వారి ఆందోళనము, మామూలు ఆందోళన పద్ధతుల ననుసరించుచున్నది. కేవల శాసనసభల తీర్మానముల వలన ప్రయోజనముండిన, వీరి ఆందోళనము ఫలించెడిదే. అట్టి తీర్మానములు నిరుపయోగములని, సంస్కరణముల స్వభావమును గ్రహించిన వారికి చెలువ నక్కరలేదు.

శాసనోల్లంఘనమునకు, నిర్మాణకార్యక్రమమే ప్రజలను స సిద్ధులజేయగలదు. ఆసంగతిని ఎల్లరును గుర్తించుచునే యున్నారు. శాసనసభా ప్రవేశము విషయమై ఇదివర కెట్టిభేదాభిప్రాయమున్నను మహాత్ముని మార్గమే ఎల్లరికి శరణ్యమని స్థిరపడుచున్నది. ఆసంగతినిగూర్చి సందియముల బోధోలుటకు, స్వరాజ్యపక్షవందోళనము అక్కరకు వచ్చినది. నిర్మాణకార్యక్రమముపట్ల ప్రజల యభిమానమును తగ్గించుట కది తోడ్పడనను, వారి యనుమానములను నివర్తించుటకది బనికవచ్చెను. మహాత్ముడు కార్యరంగమునకు వచ్చునప్పటికి గనుపించిన స్థితి యిదియే. మహాత్ముడుచే నిరుత్సాహము జెందలేదు. తమ నాయకత్వము దేశాభివృద్ధికి ప్రతిబంధకముగ నుండుచో, తాము వెనుకకుదగ్గి తమ జీవిత నిదర్శనముచే నిరతులను ప్రోద్బలపరచుటకు, మహాత్ముడు ఉద్యుక్తు డగుచున్నాడు. బహిష్కారపద్ధతి యందు, మహాత్మునకు పూర్ణవిశ్వాసము గలదు. శాసనసభానిరోధము, అసహాయ సిద్ధాంతమునకు ప్రతికూలమనిగూడ మహాత్ముడు భావించుచున్నట్లు దెలియుచున్నది.

ఆ విషయ మెటులున్నను, ఒకవంక గాంధీమహాత్ముడును వేరొకవంక దాసుగారును భిన్న భావముల గలిగియున్నారు. వీరువరకును సమస్వయము గుదిరిన, మంచిదే. మహాత్ముని నమ్మించిన, అతడు తనయభిప్రాయమును మార్చుకొనుటకు వెనుదీయడు. దాసుగారును అందుకు సంసిద్ధులై యుండవలెను. తాము చేపట్టిన యద్యమము సత్వరస్వరాజ్యసిద్ధికిని, ధర్మరక్షణమునకును ప్రతికూలమని దాసుగ్రహించు నెడల, మహాత్ముని మార్గము ననుసరించుటకు దాసుగారు బూనుకొనుట యవసరము. ఉభయుల సమావేశముచే, నైతికతయు గలుగునో చూడవలయును. ఉభయులకును శాసనసభా ప్రవేశముగూర్చి సమాధానము గుండుకున్నను, నిర్మాణకార్యక్రమమును దీక్షతో నిర్వహించుటకు, వీరిసమాగమము తోడ్పడునని భావించెదము. ఇదివర కెట్టి కారణమున్నను, నిర్మాణకార్యక్రమ నిర్వహణముకొరకై స్వరాజ్యపక్షమువారికముం దెక్కుడు శ్రద్ధవహించుకుండుట సరమగును. దేశప్రముఖులు కొలదిమందయైనను యాదర్శజీవితమును నడుపుచో, ప్రజాసామాన్యము నందు కార్యోత్సాహము గలుగును. క్రొత్తరకటనలవలనను, క్రొత్తసాదేశములవలనను, విశేష ప్రయోజనముండదు. భావివిజ్ఞానము సత్వర దేశాభివృద్ధికి తోడ్పడుగాక.

పాంకేరుగారి రాజీనామా

ప్రాస్తుతకానముం దిగనుండిన పాంకేరుగారు, రాజీనామానిచ్చుటకు నిశ్చయించిరని ప్రకటించబడెను. ఇటీవల జరిగిన ఎన్నికలలో, పాంకేరుగారి ప్రతికూలురూ విజయము గాంచిరి. దీనియందు వింత ఏమియులేదు. చాలకాలమునుండియు, పాంకేరు పద్ధతి ప్రాస్తులో నేవగింపబడుచున్నట్లుల వార్తలు వినవచ్చెను. పాంకేరుగారి నిరంకుశ పద్ధతులు వెక్కు యనర్థమునకు కారణమయ్యెను. రూఢ అక్రమణము, యూరపుఖండమునందు సంక్లిష్టస్థితి నువలంబ జేసెను. జర్మనీనుండి నవ్వుకరిహారమును రాబట్టుటకు వీలుగాకపోక, జర్మనీ విచ్చిచ్చుమగుట ప్రాస్తు విచ్చిత్తునకు కారణమయ్యెను. ప్రపంచ శాంతికి మహోపద్రవము గలిగెను. అనుభవ మీ తీరుననున్నను, పాంకేరుగారు తమ మొండికట్టును విడువరయిరి. వీరి పట్టుదల, ఇంగ్లండుకే గాక ఇటలీకి గూడ కంటకమయ్యెను. తుట్టుతుడకు బెల్జియము గూడ పాంకేరుగారినుండి చీలిపోవ సమకట్టెను. ఇట్టి సందర్భములలో, ప్రౌచి ప్రజలు పాంకేరుగారిని వదలించుకొన దలచుట సహజము. విజయము గలుగుచున్నంతవరకు, పాంకేరుగారి యాటలు సాగివచ్చెను. అపజయములు వరుసగ గలుగుచుండుటచే, పాంకేరుగారి ప్రతిభ యంతరించెను. పాంకేరుగారు వెడలినపిమ్మట నయినను, ప్రాస్తు పద్ధతులుమారునా? యూరపుఖండమున శాంతిగుడురునా? నూతనదృక్పథ మవలంబించబడునా? ముందేమిజరుగునో చూడవలయును.

లాయడుజార్జిగారి ప్రజ్ఞలు

లిబరలుపక్షపు భావిస్థితి నిరుత్సాహకరముగ నున్నను, చర్చిలో గారు లిబరలుపక్షమును కన్నర్యేటి పులలో జేర్చుటకు యత్నించుచున్నను, లాయడుజార్జిగారి ప్రజ్ఞలుమాత్రము అంతరింపకున్నవి. ప్రాస్తులో పాంకేరుగారి పతనమునకు లాయడుజార్జిగారు సంతరించుట ముగత, లిబరలుపక్షపు విజయమునకిది నిదర్శనమని బలుకుచున్నారు. లిబరలుపక్షమున కన్నర్యేటిపుక్షములో జేర్చు ప్రయత్నమును, లాయడుజార్జిగారు నిరసించుచున్నారు. ఇటు లేబర పక్షమువారిని, అటు లి బరలుపక్షమువారినిగూడ లాయడుజార్జిగారు నిరసించుచున్నారు. కాని, లిబరలుపక్షము ప్రత్యేకము గ నిలిచియుండవలసిన యవసరమును వీరు నిరూపించరయిరి. దేశమును వీరేవిధమున ముందుకు దెచ్చెదరో తెలియదు. లాయడుజార్జిగారి గంభీరోపన్యాసములవలన లిబరలుపక్షమునందు విశ్వాసముగుడురునని దోచదు.

ఏర్పాటు కిఫలమగుట

మాక్స్ నాల్డుగారికిని, పాంకేరుగారికిని సమావేశము గుండుట కేర్పాటులు జరిగెను. ఈ సమావేశమువలన, కొంత యనుకూలస్థితియు గలుగనని లెలంపబడెను. మాక్స్ నాల్డుగారి స్పష్టప్రతిపాదనము, పాంకేరుగారి హృదయమును మార్చునో యూహించబడెను. కాని యిలాలోకలనే ప్రాస్తులో ఎన్నికలు జరుగుటయు, పాంకేరుగారి ప్రతిభ యంతరించుటయు సంభవించుటచే, తలపెట్టిన ఏర్పాటు కొనసాగలేదు. పాంకేరుగారి యనంతరము మంత్రికదవి నధిష్టించెడివారితో మాక్స్ నాల్డుగారు సంప్రదించెదరట. అది ఎన్నడు జరుగునో ముందుగా తెలియదు. ఈలోపుగ సింగ్లండు రాజ్యాంగమున దెట్టి మార్పులుజరుగవని లెలచెదము.

అ. స. 18:— మైసూరులో నున్న ఆంగ్ల
చరిత్ర రచయితలు రేపు మనసు వాట్సునుతో కలిసిపార్లు
కు వెళును. (అ. పే.)

వైంచి ఎన్నికలు

పోయింకేరు ప్రతిపక్షుల విజయము

అసంతృప్తి ఫలితము

పోయింకేరు గారు రాజీనామా నిచ్చెదరు.

లండన్, మే 12 రాత్రి 9.20:—టైమ్స్ పత్రికా విలేజ్ ఫారి ప్యారిసునుండి ఇట్లు తెలుపుచున్నాడు:—ఎన్నికలు అధిక అసంతృప్తిని గలుగజేసిననుటకు సంశయములేదు. పన్నులు పెంచుచేయుటయు, జీవనవ్యయము పెరుగుటయు చాల కష్టముగ నుండెను. ఆమెరికా బ్రిటిషువారును పరపతిని గలుగజేయుటకై ఈపాటికైన ప్రాంతీకాంక్షాధర నిలబడెను. లేనిచో ప్రస్తుత ప్రభుత్వము చాల పాడుగ నుండెడిది. పోయింకేరుగారి దేశీయవిధానము ఎవరికిని కట్టినందున ఇంతమంది ఇదివరకు అంతయు ఓటుచేయజాలకున్న వారందరూ ప్రతిపక్షముగ ఓటుజేసి రనుకొనరాదు. ఆయనవిదేశాంగవిధానము దేశములో ఎవరికిని అంగీకారముగాదు. అసాధారణపుంసంకతులు తటస్థింపవచ్చును. పోయింకేరుగారు మరల మంత్రివర్గము నేర్పరిచి అధికారమును చేలాయించుట పడుననుచున్నారు.

బెల్జియం అభిప్రాయము

లండన్, మే 12 రాత్రి 9.50:—టైమ్స్ పత్రికా విలేజ్ ఫారి బెర్లిన్ నుండి ఇట్లు వ్రాయుచున్నాడు:—అంతర్జాతీయములు చేరువరకు న్యాయమొనర్చుటలేదు. కొందరు మిత్రబాహుళ్యముగ నున్నారు. క్రొత్తరాజ్యాంగసభ నే ప్రేరేపింపజేసిన ప్రాంతీక విదేశాంగవిధానము మార్పుజేయవలెనని వ్రాయుచున్నాడు. ప్రస్తుతమునాటి ప్రభుత్వమున్నంతవరకు ప్రాంతీక విదేశాంగవిధానమున మార్పు ఉండజాలదు. జర్మనీలాభము 'రెప్ట' ప్రభుత్వమునగాని రైటు ప్రభుత్వమునగాని లేదు. యూరపులో నేడు అనుమానములే కించి పీడించి పాడుజేయుచున్నది.

ఈ అనుమానవిశాసమును బారదోలవలెను.

బ్రయండువర్గమువారును, హెరియట్టు వర్గమువారును పోయింకేరుగారి యాధిపత్యమును సాగించెదమని ప్రతిపక్షాని రని జాతీయవాదాత్మికలు తెలుపుచున్నవి.

ఆయాపక్షముల వారి విజయము

ప్యారిస్, మే 12:—ఎన్నికఫలితములు పూర్తియైన వనే చెప్పవచ్చును. 296 గరు 'రెప్ట' పక్షమువారు; 274 గరు రైటుపక్షమువారు.

పోయింకేరుగా రెపుడు రాజీనామా నొసగెదరు?

ప్యారిస్, మే 12 రాత్రి 8:—ఎన్నికఫలితము లింకను వచ్చుచునే యున్నవి. ప్యారిసుఅంతయు పోయింకేరుగారికే అనుకూలముగ నున్నది. కాని 'రెప్ట' పక్షమువారే విజయలక్ష్మిని చేపట్టిరి. ప్రతిపక్షులు పోయింకేరుగా రెపుడు రాజీనామా నిచ్చెదరని అడుగుచున్నారు. వచ్చే రాజ్యాంగసభలో అతివాదులు, సాంఘికవాదులు బహుళసంఖ్యాకులుగ నుండురనుచున్నారు. రాజ్యాంగసభ ఏర్పడినగాని పోయింకేరుగారు రాజీనామా నీయరనుకొనుచున్నారు. రాజ్యాంగసభ సమావేశమైన వెంటనే పోయింకేరుగారు రాజీనామా నిచ్చెదరు. బ్రయండు గారినిగాని హెరియట్టుగారినిగాని మంత్రివర్గము నేర్పాటు జేయునునెదరు.

పోయింకేరుగారితో మిల్లిరండుగారు ఏకీభవించుచున్నారనుకారణముచేతను ప్రెసిడెంటుగనుండి చేయవలసినధర్మములను వాటి జోక్యము కలుగజేసికొనుచున్నారను కారణముచేతను రెప్ట పక్షమువారు మిల్లిరండుగారుగూడ రాజీనామా నీయవలెననుచున్నారు. కాని మిల్లిరండుగారు రాజీనామా నీయవలసినంత యవసరము గన్పించదు.

జాతీయవర్గమువారు అంతరించిరి. పోయింకేరుగారు, మిల్లిరండుగారు పెల్లె పుచ్చుకొనవలె నని 'లిస్టా' పత్రిక వాకొనుచున్నది.

రాత్రి 8:—రెక్కలు పూర్తియైనవి. ఒక్క అసంతృప్తికాఖిలామతము బాకీయున్నది.

"రెప్ట" పక్షము

ర్యాడికల్స్	127
రిపబ్లికన్ సోషలిస్టులు	89
సోషలిస్టులు	101
కమ్యూనిస్టులు	29
	296

రైటుపక్షము

కన్సర్వేటివులు	11
మితవాద రిపబ్లికనులు	127
రెప్ట రిపబ్లికనులు	92
ఇండిపెండెంటు ర్యాడికల్స్	84
	274

అధినివేశమంత్రి ప్రెట్టి, ప్రాత ప్రధానామాత్యుడు, పెయికోలిపు, కమ్యూనిస్టు నాయకుడు, కొవికొగారు ఎన్నుకొనబడిరి.

ప్రాంతీక విధానమున మార్పుండదు

ప్యారిస్, మే 12:—ప్రాంతీక వర్తమానవిధానమున పరిమార్చుచు చేయుటకు ఆర్థికనిపుణుల నివేదికములే ఆధారముగ జేయబడును. ఒకవేళ పోయింకేరుగారు రాజ్యాధికారమును మానుకొన్నను ఆయనస్థానే వచ్చువారుగూడ పోయింకేరుగారి విధానమును వర్ధింపునట్లు గనిపించదు.

మంతులందరూ ఎన్నుకొనబడిరి

ప్యారిస్ మే 18:—ఎన్నికలకు ప్రయత్నించిన మంత్రులందరూ మరల ఎన్నుకొనబడిరి. రెప్ట పక్షమువారిదే ఎక్కువ బలముగ నున్నది. నిర్వాహకార్యక్రమములేని ఆట్టి ప్రభుత్వము అంత ఎక్కువ కాలముండజాలదని వార్తాపత్రికలు వ్యక్తీకరించుచున్నవి. వీరందరూ రెప్ట పక్షమువారు ఇంతస్వల్పమున అధికసంఖ్యాకులు జాతీయవర్గమువారికి ప్రతిపక్షులగునందుటచేతనే బలముగ నుండుటకవకాశముగలెను. ఎన్నికలవలన బయలుదేరువిషయములను చర్చించుటకు మంత్రివర్గము రేపు సమావేశమగును. పోయింకేరుగారు తక్షణము రాజీనామానీయవలెనా, లేకపార్లమెంటు సమావేశమగువరకు వేచియుండవలెనా అనువిషయమును చర్చించెదరు. దీనివలన పోయింకేరుగారు 17 తేదీని చెక్కర్చుకు పోవుటకుఓలగును.

హెరియట్టు గారు

ఎన్నుకొనబడిరి-గొప్పనిద్యాధికము స్థానికపరిపాలనమున ఆరికేరినవారు. చాలాకాలము పురపాలకాధ్యక్షులుగ నుండుటచే ఎక్కువ పరిజ్ఞాపముగలెను. యుద్ధకాలమున ట్రాన్సుపోర్టు మంత్రిగ నుండెను.

ప్రాంతీక లోపదతోబాటు ఈతడుగూడ గొప్ప ఆర్థికవేత్తయని పేరుగాంచెను. లయన్సుసంతోసేర్పాటుజేసెను. రషియా ప్రాంతీక రక్షణసంబంధములను మరల ప్రవేశపెట్టుటకు ఇతడే కాంక్షుడు. ఈవిషయమై రెండేండ్లక్రితము మాస్కోకు వగిరి. ఇతడు ఆంగ్లేయపక్షపాతి యనెదరు.

బెర్లిన్ పత్రికల సంతసము

బెర్లిన్ మే 12:—పోయింకేరుగారి పరాజయమునకు బెర్లిన్ పత్రికలన్నియు సంతసించుచున్నవి. కాని యాధిపత్యమునుగూర్చి మార్పులగు విషయమై భిన్నాభిప్రాయమున్నది.

పోయింకేరుగారి రాజీనామా

ప్యారిస్ మే 13:—జూన్ ఒకటవతేదీని తామును, మంత్రివర్గమువారును రాజీనామా నిచ్చెదమని పోయింకేరుగారు మిల్లిరండు గారితో జెప్పిరి.

కెన్యాభారతీయులు

ప్రభుత్వ తీర్మానములు

తీవ్రమగు ఆక్షేపణ

లండన్, మే 12:—తూర్పుఆఫ్రికా జాతీయ భారతీయ కాలగ్రెన్ సంఘమువారు, కెన్యా ప్రభుత్వమువారు ఆఫ్రికాదేశీయులకు భారతీయులకును గొప్ప అన్యాయమును జేసిననియు ప్రభుత్వ ప్రకటన మంతయు ఉత్పాటుకమనియు తప్పనిసరిగా జేపవచ్చుననియు కెన్యాగవర్నరుకు తెలియజేయు ఆసందేశమును కెన్యాగవర్నరు థామస్ గారికి అందజేసిరి. ఆఫ్రికనుల యొక్కయు భారతీయులయొక్కయు ఆశయములు లాభములు ఒక్కటే కాని యూరపీయులలాభములకును, ఆఫ్రికనుల లాభములకును పరస్పరసంఘర్షణము గలదు. సీతభూమిలను యూరపీయులకే ప్రత్యేకించుటచే ఆఫ్రికనులకును, భారతీయులకును గొప్ప అన్యాయము జరిగినది.

అందరకును ఒకేనియోజికాధికారము నిచ్చిన ఈకడుపు మంటపోయి ఆన్ని తెగలవారికిని సుహృద్భావ మేర్పరచును. ప్రస్తుతము కార్మనిర్యాపకవర్గమున ఒక స్థానమున, కాసన సభలో 5 స్థానములను ఏర్పాటుజేయుట రాజకీయ రంకుశ మనిపించుచున్నది. ఉన్నత ఉద్యోగములందు జాతీయతను జూపుట చాల న్యూనతగనున్నది. లజ్జాకరము. దీనివలన సామర్థ్యము, నిత్యవ్యయము అడుగంటుచున్నది. (చిన్న ఉద్యోగములనుండిగూడ భారతీయులను తీసివేయుచున్నార.) కెన్యాలో భారతీయులనే నియమించునలెననుట కలలో నైన కోరికలేదు. భారతీయులకును ఆఫ్రికనులకును ఇతరులతో బాటు సమానత్వ కాశములనుమాత్రము ఇయ్యవలెనని కోరుచున్నారు.

భారతీయులు వచ్చి కెన్యాను నింపివేయుదురను అవకాశములేదుకాని ఇంకను వారిని గూడెములలోనే పెట్టుచున్నారు. ఆఫ్రికనులకును, భారతీయులకును పోటీయే లేదు.

ఆఫ్రికనుల కాభము నిగుతము భారతీయులను వలస రానియగూడదని వివేకముగలవ్యక్తి ఎవరను అనజాలరు.

కెన్యాతీర్మానమును రద్దు జేయవలెనని తంతివార్త నిచ్చిరి.

ఓడ్డయరు - శంకర నాయరు మాన నష్టపుదావా

లండన్ మే 12: ఓడ్డయరు-నాయరు దావావిచారణము ప్రారంభమైనది. గ్రామమునసలు తనవంతు నైసికులను సమావేశము చేయనిదే ఆతని గడపెక్కి మార్పున్నమాట సత్యమనిరి. ఆసంగతి తనకు తెలియదనెను.

తనజిల్లాలో నైస్యములో జేరడని అంతగ నిర్బంధము జేయలేదని జలండురులో పూర్వము డిప్యూటీ కమిషనరుగ నున్న హ్యూబర్టు వాట్సుగారనిరి. గ్రామమునసలు తనవంతు నైస్యములో జేరదగిన ప్రాయముగలవారిని నూటికి 50 వుద్దని తీసుకరావచ్చుచో పనిలోనుండి తొలగించెదమని ఎన్నడు భయపెట్టలేదనిరి.

కొన్నిజిల్లాలలో కొంతన్యాయమును ఒత్తడిని కలుగజేయు టవసరమైనదని అడ్డపాళ్లుచేయునపుడు వాట్సుగారు చెప్పిరి. గ్రామమునసలు ప్రభుత్వమునకు తోడ్పడుట విధిగాన వారు ప్రజలను నైస్యములో జేర్చుట వారివిధియని ప్రోత్సహించుచుండిరి. అట్లు చేయలేని ఉద్యోగములను గోప్యపరిచవచ్చుననిరి.

ఇష్టములేనివారి నెవరిని నిర్బంధముజేసి నైస్యములో జేర్చలేదని లూడియానాలో నైసికసమావేశమునిమిత్తము నియమించబడినఇండియన్ సివిల్ సర్వెంటు రాజ్యకంపుగారు తెలియజేసిరి. అయిష్టముగలవారిని జేర్చదలచుకొనలేదనిరి. వీరు తొందరను గలుగజేసెదరను కారణముచే జేర్చుకొనలేదనియు ఇష్టములేనికే జేర్చిరిని ఎవరను ఫిర్యాదు జేయలేదనిరి. పంజాబులో చాలవరకు సిపాయిలు భార్యలతో మాట్లాడితిననియు వారు తమభర్తలను నైస్యములో జేరడని బాధపెట్టలేదని తమతో జెప్పిరినియు కీ||శే|| రెప్పిసెంటు కర్నలు బెల్లగారిభార్య ఈవా బెల్లగారు చెప్పిరి.

సర్ మాల్కం హెయిగారు

పంజాబు గవర్నరుగ నియమించబడినందున ఆయన సామ్యభాముడు దర్పన మొసగెను.

హయవ్యసనిహద్వలలో శాత్రులు తరుచుగా జరుగుచుం
డుటచే ఒకపటాలము సేర్పరుపవలెనని బ్యూరీశారు నూచింప
ప్రస్తుత మవసరము లేదనియు (బ్రిటిషురాష్ట్ర)మునుండి ఈకొండ
శాత్రులూరిని కనిపెట్టవచ్చునని రివర్సుగారు జరువిదిరి.

భై జవాడు, దక్షిణానందేయా.

ఆంధ్ర దేశకళావంతులసంఘ సంస్కరణసభ-గుంటూరు

1924 నెల ఏప్రిల్ 19, 20 తేదీలనందు గుంటూరులో ప్రారంభమైన ఈ సభను బలపరచుటకు శ్రీయశో యన్, అంజనేయం, బి. ఎ. బి. యల్. ప్రొచ్యూరు చీలుగారి ఆధ్వర్యమున సమావేశమై సాంఘికబాధన తీర్మానములు.

1. కొంతమంది సంఘసభ్యులను గమనించి వారి సభ్యత్వమును తగు విధముల సహాయము నొసర్చుచున్న శ్రీ శ్రీ పితామహం మహారాజు గారికి, వివాదబహదర్ రఘుపతి వెంకటరత్న మహారాజు గారికి, తదితర సంఘాభిమానులకున్న యాసభ వారు కృతజ్ఞతాపూర్వకమైన నమస్కారములను సమర్పించుచున్నారు.

2. ఆంధ్రదేశకళావంతుల సంఘసభ్యులను గాంచి జరిగిన సోదరీయత సభ్యత్వమును తగినంత సహాయమును శ్రీ గాంధీమహాత్ముడు కృష్ణలో సంభూత్యాశ్చర్యము కలుగు గాక అది యాసభ వారు భగవంతుని ప్రార్థించుచున్నారు.

3. కొంతమంది సభ్యులను తీర్మానించుచున్న సభ్యుల బడి విద్యసంఘములను, చెప్పి పురియందు శ్రీమతి యామినీ పూర్ణతిలకమ్మ గారిచే స్థాపించబడి హిందూయూనివర్సిటీ యనునదిను, హిందూయూనివర్సిటీ కలెజును తగిన ప్రోత్సాహ సహాయముల చేయుటకు గాను యాసభ వారు ఎల్లరీతిని కోరు చున్నారు.

4. ఈ సంఘమునకు చెందిన వ్యవహారములను మాన్యు చేయుట ఆవశ్యకమనియు, విషయము గొప్పదిగాన జరలు కాదుగా చూచుట కకకాశమిచ్చుటకు తగినము ప్రయత్నము నిలుపుచేయుట ని యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

5. సంఘసభ్యులకి మూలకారణమైన పదుపుత్తుతిని పూర్తి గా నిర్వహించు సంఘసభ్యులను సాఫీయి తెల్లరు పాటు కడలవినదిగా యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

6. ఇతరులనునుండి తీర్చిదిద్దుట తీసికొని వెంచి వ్యక్తిగముల కెట్టి నీతివాద్యమును పదాపు వ్యక్తియందు ప్రవేశపెట్టకుండుట యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

7. వారిని కంటరిని నివాసముల చేయుట యావశ్యక మనియు, వరులు కట్టుకులను గోరుట యధర్మమైన దనియు యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

8. ఈసంఘమునందు చిన్నవారిలను పదుపుత్తుతి యందు ప్రవేశపెట్టకుండ కాపాడుటకై ఇండియా పిల్ డ్దులో నిధినికట్టిన 872, 878 డెక్లరేషన్ ఆదరణ యోగ్య ములు కాకుండుటచే వారిని ములభముగ వర్తింపజేయుటయు యాదిగూరిని కఠినపరచినదిగా యాసభ వారు గతర్న మొ టుకొని కోరుచున్నారు.

1. వర్తమానమున కన్యయైన, యింటబుట్టిగూడ పదుపుత్తుతి యేరికగా నుండునదిను నేరమునుని వైష్ణవ ల సంబంధి, 24 వ. గ్రామ లాఠెన్సు 77 తీర్మానమున వ్యాఖ్యానమున సారకాశన లేకుండ చేయవలెను.

2. 18 సంవత్సరములలోని కన్యలను బహిరంగముగ జేవలయులలోగాని వివాహవికార్యములలోగాని వ్యక్తి గీతములకు ఉపయోగించి పదుపుత్తుతి పెంచుచున్నట్లు యెంచవలెను.

3. పదుపుత్తుతి మొదలవలయు వెంకటమ్మ గారియ న కారణములు నిర్ధారణయొప్పుడు అట్టిపిల్లలను వారిసంరక్షకుల స్వాధీనమునండి తప్పించి వారిని సరిగమొందుట్లు నిర్దేశించుటకు ఆధికార మిప్పించవలెను.

వైరికగా తీసికొనివచ్చిన పిల్లలకు సాక్షిత్వగాను అసభ్యకర్తలయములను స్థాపించవలెననియు, యాసభము తోని మొట్ట పిల్లలందరి ప్రేమతో, యింటబుట్టి యొక్క కాపితాను యాసభ వారు నిర్దేశించు.

పదుపుత్తుతినివేసిన వైరుల పిల్లలను యెంచుటగాను ఉపయోగించుచును వారి ముత్తుకుయొద్ద నుండునట్టి పుచ్చుకొని పిల్లల మొహాటి తీసుకుంటు యాసభవారు పిల్లల తల్లివలెనుండు.

ఇండియా పిల్ డ్దు 872, 878 డెక్లరేషన్ క్రితము కన్యలనున్న యెన్ని కనులు వారిలోకి తెచ్చినట్టి వైవాహిక బహిరంగము యెంచవలెనని గతర్న మొట్ట పాటించు తాకిన, చేయవలెనని యాసభ వారు కోరుచున్నారు.

9. దేవనాగరి అంబాలెలకు తేవాలములందు రానింతకుండ జేయవలయు యాసభ వారు తేవాల భర్త కర్తలను ముఖ్యముగాను, గతర్న మొట్టపాటిని ప్రార్థించుచున్నామని భారతదేశమున వెల్లడుచుంది వివాదములను.

సంబంధించిన యాసభములను జీవనము చేయుచుండుటకేరను, తదుపుత్తుతికల్పితులకు యాసభాధి యాసభములు కారణము లగుటచేతను వారినిని చక్క పరచుటకు వైష్ణవసేవను కన్యలకి యాసభములన్నిటిని జీరాయితముగా మార్చించి ఆన భోక్తకు పట్టాలిప్పించుటకు యాసభ వారు గతర్న మొట్టపా ఠిని ప్రార్థించుచున్నారు.

10. శ్రీమత్తు కర్నూ వెల్లకాశు యాసభ వారు ఆభి ప్రాయమును యాసభమునందు శ్రీమతి వారిలను పెంచుకొనువలయు ఆవారాల కట్టి కాగనర్తపు మాస్కులను తేకుండ చేయవలెనని యాసభ వారు గతర్న మొట్టపాటిని ప్రార్థించుచున్నారు.

11. నిమ్మవారియందు చేరిన యాసభములు బాగుపడు టకై కృషిసంఘములకు మద్రాసు లెజిలేటివు సభ్యులందును, ఎస్సెం బ్లియందును ఆంధ్రదేశ కళావంతుల కొక ప్రాతినిధ్యస్థానము సుగుటకు గతర్న మొట్టపాటిని యాసభ వారు కోరుచున్నారు.

మరియు సానిక సంఘములను, ముగిసిపోటీలయందును ప్రత్యేక స్థానముల నికళుమువారికి కన్యలకులననదిగా యాసభ వారు కోరుచున్నారు.

12. వివాహవికార్యములకు మేళములకు పోతుండు యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

13. దేశములెల్లరును వ్యక్తులను వ్యక్తిగములకు పిలవ వుండుటకు యాసభ వారు జేయవచ్చును.

14. ఈసంఘముల ల. దాన కను కలవత్తులచేడి కృపా కర్మములను, చేతిపనులను అనగా రాత్తులు కడుట, నేత, పేనుపని వడ్డెము మొదలగునవి యెంచించి భిక్షును వాకుక చేయును గారక, కనముగ జీవించుట యొక్కమని ఈసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

వైష్ణవముల నమలుకానుచుండుట నికళుకళలులలో భిక్షులు తగ్గించుటకు ఆవశ్యమని ఎంచు నుద్దేశము యెంచవత్తుకొక్కముల కల్పించవలెనని యాసభ వారు తీర్మా నించుచున్నారు.

15. మనసంఘమునందు వివాహములు చేయవలెనని కతూ చాలముగాను సాఫీయి తమతమవారికను యోగ్యులగు సంబంధముల తమంతటామే వెదకకొనుట కష్టముగానున్నది, గాన వివాహములు ముఖ్యముగ సంఘటింపజేయుటకు ఒక బోర్డును స్థాపించుటకు యాసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

16. సామూహికాసభములందు డాక్టరు గతరుగారు పదుపుత్తుతియందు ప్రవేశపెట్టకుండు కన్యలనున్నను 18 సం వత్సరములకుపై పోయియున్న లాసరణ చేసినందుకును, జేవదానిట్లును ప్రవేశపెట్టి యాసభవారు కన్యలను సహాయ ముచేయుచున్నందుకును, యాసభ వారు వారికి కృతజ్ఞతాభి కందనముల సమర్పించుచున్నారు.

17. పంచముల అప్పకర్తలను తొలగించి వారిని సోదర భావముతో చూడవలెనని యా సభ వారు తీర్మానించు చున్నారు.

18. ఈసంఘములోని శ్రీమతి నివారణములకార ముగా తమసంబంధములను స్థిరపరచుకొన్నవారిని అదరించి మన సంఘముగా చూడవలెనని ఈసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

19. కొంతమంది సంఘసభ్యులను ప్రతి సంఘము జనులకు అకరమని ఈసభ వారు తీర్మానించుచున్నారు.

20. ఈసభాసభ్యులకు నమలుతో నుండు కొక క్యానిర్యాహకసంఘమును ఏర్పాటు చేయుటను గతర్న సమావేశమున కధ్యక్షుర వహించినకారే ఏదాది పాడుకునని దాని ఆధ్వర్యముగ నుండుటకును ఇద్దరు కాన్యదత్తులను 12 గుం నపులను ఎన్నుకొనుటకును ఈసభ వారు తీర్మానించు చున్నారు.

వి. ఈసంవత్సర మిదివేల క్యానిర్యాహముల నెన్నుకొన డమెడి. (1) కందుల ములనూర్మయ్యగారు కాకినాడ, (2) కానల రంగప్పగారు పీఠరు బళ్ళారి, (3) అశ్వధాటి రామమా త్రిగారు బందరు, (4) యామినీపూర్ణ తిలకమ్మగారు మద్రాసు (5) గుంటూరు ముఖ్యరావుగారు వెంకటరత్నమ్మ, (6) జతంగుల తాజగోపాలగారు బింగళ, (7) పుత్తుల వెంకటేశ్వరగారు మదనూరు (8) అన్నాపర్తి ముఖ్యకార్యదాగుల జేవకొండ, (9) మం. శని పరకాపురముగారు వెజవాడ, (10) మదైల ముక్కంటిగారు మేటూరు, (11) పిరవాల వాగభామణం దుగారు తిమ్మరు, (12) వెంకట సరసింహంగారు నెల్లూరు.

నక్సన్ దంతచూరము ఈ చూరము తేలికమగుటచే తయారు చేయబడినది. ఇట్ల సంబంధమున వ్యాధులన్నిటిని పోగొట్టును. డబ్బి 1-కి 2 అణాలు. డబ్బా 1-కి రూ 1-4-0. టి. ఎస్. స్వామినాథశాస్త్రి, కి. ఎ. అంబికా కిరీషి, తిమ్మి శ్రీ. జి. వ. రాజు.

బందరు ముగిసిపోటీకి తప్పదు కాబడిన

ఒక లేడి హెల్త్ విజిటరు కావలయును

నెలకు జీతము రూ 50 లు కాపురముండుటకు ఇల్లు ఉచితముగా నివ్వబడును. 1924 నెల మే నెల ఆఖరువరకు యోగ్యతాపత్రికలతో సహా దరఖాస్తులను యాదిగవ సంతకము చేసినవారికి పంపుకొనవయును.

ముగిసిపోటీ అక్టోబరు బందరు 9 వ మే 1924 ఎస్. జగన్నాథరావు నాయుడు ఛైర్మన్

మామూలుపల్లం ఇనాం విక్రయం

మాగాణి భూములయం దాసక్తిగలవారికిది మంచి తరుణము. అవ్యవధియైన మించిపోవును. త్వరపడుడు.

కృష్ణాజ్యోతి, గుడివాడతాలూకా, గుడి వాడకు నుమారు 6 మైళ్లదూరములో యున్నటు వంటి దండిగానపూడి గ్రామములో నె 119 రు య 21-69 ట్లు సర్వదుంబాలా ఇనాం భూమి, ఏకఖండము, చదివియైనభూమి, ముంతేత కృష్ణ కాల్యక్రింద సాగులగునది. భూమి అంతకు సుమారు రు 19-0-0 లు వై చిల్లర ఏటా శిస్తుగలది. వారసత్వపుహక్కు మొదలుగాగల ఏవిధమైన తగాదాలు లేనిది. సదరుభూమి అంతగాని, కొంత గాని, విక్రయమునకు సిద్ధముగా యున్నది. వలయు వారలు యాక్రింద వివరించిన అడ్డనుకు తాము స్వతహాగా వచ్చిగాని, లేక జాబువ్రాసి జవాబు తెప్పించుకొనుటగాని చేయదగును.

యం. చంద్రయ్య ప్రాప్రయిట, నెం 8160 రు, వల్లికుప్పి, కింద్రావాడ్, దక్కన్.

25 సంవత్సరములండి సాటిలేని దివ్యవధుమని పేరుగాంచినది. గుణములేనిచో వెకము వాసీయబడును

తా వి ఫో రం

ఇతర చికిత్సలన్నియు నిష్ఫలము లైనచో మూలపి ఫోరము కొరకువాడికి అన్నిస్థితులలోను మంచి గుణమిచ్చినది. ఇందులో రసము చేయలేదు, నూతనముగా వచ్చినదానికి 1బుడ్డి చాలును. బుడ్డి 1-కి ధర రు 2-4-0 పోస్తూ ఖర్చు 0-6-0.

కలకత్తా మెడికల్ కాలేజీలో అసిస్టెంటు ప్రొఫెసరు గానున్న డాక్టరు కె. ఎస్. భట్టాచారి గారి టిప్పావ్రాసి "లాపి ఫోరము ఇతరవైషమములకు ఎంతమాత్రము తీసిపోవుటలేదు."

MAGBONUM MEDICAL NOOK 77 Dey Street., P. O. Serampore (Bengal)

టిక్-టాక్ అను గదయారము

ఇది నూతనముగ తయారైన జేతములో తయారుచేయబడినది ఇది గోడకు తగిలుచుటకు మిగుల అందము ను, సౌగంధము ఉండును. అందులో కనుబరుచియుండు ప్రకార మే మిక్కిలి అందముగనుండును. నూత నముగ తయారు చేయబడి, ఎల్లకాల మును బాగుగ పనిచేయును. చాలకాల ము నమృతముగ పుచ్చేయును. ఎల్లప్పు డును ఉపయోగించు.

టిక్-టాక్ ధర 1-కి రూ 3-0-0 తపాలఖద్దులు ప్రత్యేకము వి. ఎస్. వాచికంఠిని తపాల పెట్టె నెం. 105. మిదరాస్.

అమృతాంజనము

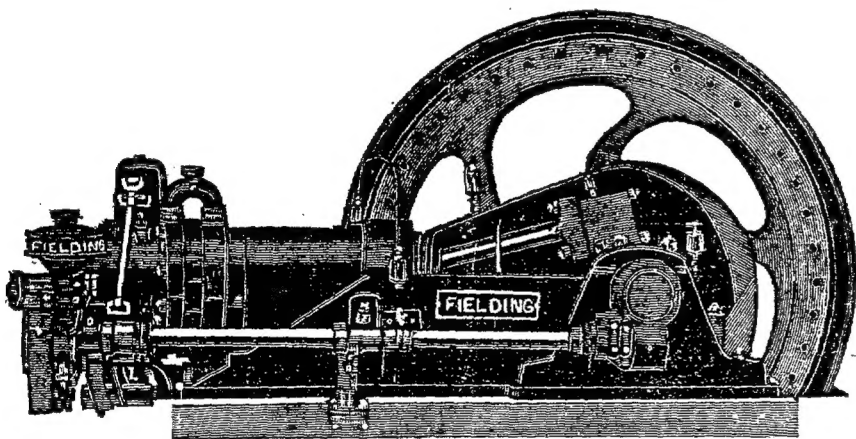
ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయమున దొరకు అమృతాంజనములు

సత్యవత్ససామ్యము-వద్య కావ్యము. కవిత్వము కడు రసవంతమై ముద్దులు మూట గట్టుచున్నది. కల్పనలు మెండు ఈ గ్రంథమును, శేషజీవ పాఠకుల కొకవద్య మేని వదల మది జనింపదు.	1	0	0
ఆంధ్రోద్యమము-మొదటి అయిదు ఆంధ్రమహాజనసభల ఆహ్వానసంఘాధ్యక్ష అధ్యక్షకోపన్యాసములు తీర్మానములు చిత్రపటములు కలిగినది	1	8	0
శ్రీ గురుబోధామృతము అను వేదసారగ్రంథము ఖడ్గపాటలు, శ్రీమతి కట్టమంచి తిరుమలమ్మగారు వ్రాసినది.	0	4	0
పోస్టు ఖచ్చలు ప్రశ్నోత్తరము ఆంధ్ర ప్రతికా కార్యాలయము, 7, తంబు చెట్టిపేడి, మద్రాసు.			

“ఫీల్డింగు” ప్రసిద్ధి కెక్కిన న్యూ టైపు కోల్డు వేపరైజరు
క్విక్ స్టార్టింగు శమిడికల్ క్రూడు ఆయిలు యింజను

STARTS IN TWO MINUTES FROM COLD

ఈ ఏప్రిల్ తే 1 ది నుంచి ధరలు యింకను తగ్గించబడినవి.

సుమారు రెండే నిమిషములలో వేపరైజరు చల్లని స్థితిలో నుండిగనే స్టార్టు కాగల ఈ యింజనులను కొనుటకల్ల అనేకలాభములను పొందవచ్చును.

ఈ యింజనులకు క్రూడు ఆయిలు ఖర్చు, సాధారణమైన క్రూడు ఆయిలు యింజనులకు అయ్యే ఖర్చులో సుమారు సగముమాత్రమే అవును. అన్ని సైజులు యెప్పుడున్న స్టాకులో నుంచబడును. మీకు కావలసిన సైజులకు ఆలస్యముచేయక వెంటనే వ్రాయుడు.

Telegrams: — **Sole Agsnts: D. L. Sastry & Co.,** Post Box No. 203
MACHINISTS

12, Thambu Chetty Street, MADRAS.

వెలస్వల్పము! ఫలమత్యధికము!! ప్రతియొక్క రుతప్పక వాడతగినది!!

సాశ్వత శుభకారకములను వారి లోకావయవర కస్తూరిమాలలు:—ఈ దివ్యవధు మిక్కిలి విలువయినకస్తూరి, మంతుమృత్యువు, పచ్చకర్పూరము, అమృతమైన వనమాలికలుచేర్చి తయారుచేయబడినవి. ఇంత విలువగల ఔషధములేదవారు మొదలు భాగ్యవంతులు వరకు కష్టములేక కొనుటకై 250-300 మాత్రలు గల బుడ్డి 1-3 ధర 0-4-0 కే యివ్వబడుచున్నది. 6 బు 1-4-0. ప్యాకింగు, పోస్టుఖర్చు. బిడ్డలు మొదలు పెద్దవరకు సాధారణమైన వ్యాధులన్నిటికి ఆనుపాసభేదములతో వాడవలెను. ఇవిగాక ఈ దిగువ తెలుపబడినవి అత్యద్భుతమగు గుణములున్నవి.

వృద్ధరాజరసాయనము:—బలహీనము, రక్తములేనివారు, నిశ్శక్తులు, జ్ఞాపకశక్తిలేనివారు, అతి కాకమొలగు వ్యాధులు కలవారి కిదిరామబాణమునంటిది. వైద్యాధులను తుదుర్బుటయేగాక మంచిరక్తవృద్ధి, అద్భుతమైన ధాతువృద్ధినికలిగించును. 2-0-0

మహాభృంగములకలైము:—కండ్లుమంటు, నిద్రలేమి, మగస్సుకు వ్యాధులము, విడువని తలకొప్పి, మొదలు పనిచేయకుండుట మొదలగు కఠో, నేత్రకోగములను తప్పక తుదుర్బును. 0-8-0

జ్వరహరిహరిణి:—ఎట్టిజ్వరము తీటు, పొడ, ఎంతకాలము నుండియున్నను మూడుపూటలలో మాడిపోవును. 0-4-0

కాంక్షాంజనము: కండ్లలో ఎఱుపు, నీళ్లు కారుట, మసక గాయమంటు, కండ్లనొప్పి, కండ్లమంట మొదలగు అమామగును 0-8-0

మా ఔషధములన్నియు ధరస్వల్పము, ఫలమధికము. దీనినిజను ఒకసారి మాఔషధములు కొనివారికే తెలియును.

సాశ్వత శుభకారకములు, వైద్యకాలాధికారి, ప్రధానవైద్యులు.

శ్రీ సీతారాఘవవైద్యశాల, మైసూరు.

చేంబర్లెన్ గారి వెయిన్ బామ్

వార సెవ్వులు, నడుము, కౌప్పి, కాలినగాయములు, కలనొప్పి, పండ్లనొప్పి, నరుకులు, చెబ్బలు మున్నగునవి దీనివలన తప్పక గుణ మగును.

అన్ని జాగాలలో విక్రయమునకు 88 దొరకును. (1)

ఇంద్రజాల మహేంద్ర జాలము

ఈ అపూర్వగ్రంథములో జర్మనీ గారడి, యోగదృష్టి మాస్తలాభము, ఇంగ్లీషు ఇంద్రజాలము మంత్రశాస్త్రము, భూతవైద్యము, యంత్రములు, అమెరికావారి చీట్లచేత తమాసాలు విచిత్ర వినోదవిద్యలు గలవు. ఇంతేగాక మనుష్యుని మానసుచేయుట, మామిడిచెట్టును పుట్టించుట, జీవముతో సమాధియగుట, కీరము లేని తలకాయచేత మాంలాడించుట భూమిపైన గజముయెత్తున గాలిలో మనుష్యుని నిధారముగా నిల్పుట మొదలగు విచిత్రములు అనేకము లున్నవి. ఈ గ్రంథములు చదివిన అత్యద్భుతముగా మేజిక్ చేయగలరని గాఢోంటి యిచ్చునున్నాము. దీని వెల 4-0-0 లు (411888.6 పి. ఆర్. జవార్దనం నాయుడు, ఓంగోలు, గుంటూరుజిల్లా, ఆంధ్రప్రదేశ్)

చాకులు-తాళములు

మంగళలికత్తులు. అంధసావధానతేతయ్యుడి. శివయ్య. శంకుతే భరణశ్యామలానంద శ్రాయుడు. బి. వెంకటేశ్వర్లు అండ్ కో గిమిటెడ్ కల్లుకల్లు అండ్ లాక్ మేకప్స్ etc. 8081 పెద్దాపురం. (గోదావరిజిల్లా) పెద్దగొట్టి ఆవెను: “ఇంద్ర స్థితి” పెద్దాపురం.

వెండికే బంగారు బహుమానము

లాటరీ లేకున్న-అద్భుతమునకు మార్గము లేదు మోసము లేదు ఏదైన రాకపోవుటలేదు

పగటి వెలుగువలె స్పష్టమైనది

ఒక రూపాయను ఖర్చుచేసి 32 ఆకలికరిగనా మూర్తిలను కొనుడు. బలహీనము, అజ్ఞానము, మానస కారీ: గంబంధమైన వ్యాధు:న్నియు పటానంతలైపోవును. దానిని పడయోగి:చవారు “రానియొక్క విలువ బంగారుము” సమానులని తెలుపుచున్నారు. పూర్తి శుభకారకము శ్రాయుడు. ఆతొంక నిగ్రహ ఔషధశాల, 26 బ్రాజ్స్ వదరాను.